

VARIACE NA TZARU



JAN ŠKRDLIK



JAN ŠKRDLÍK

VARIACE NA TZARU

*Variace na verše z básnické sbírky **Přibližný člověk** Tristana Tzary*

Na bázi smyšleného putování z planety Země až k „Sedmému Nebi“ se autor znovu setkává s pěti ženami, které nejvýrazněji ovlivnily jeho minulý život a poté i se svou současnou partnerkou Janou Rosií. Autor ale potřebuje proniknout až k prostoru ještě vyššímu, aby se nakonec mohl spojit se svým Bytostným Já...

Název „Variace na Tzaru“ vyplynul z faktu, že každá její báseň začíná citací některého verše z básnické sbírky „Přibližný člověk“ („L’Homme approximatif“), aby tak vzdala poctu jejímu autorovi Tristanu Tzarovi.

Kniha je doplněna ilustracemi Jany Rosie Dvořákové.

DEVATERO neboli OBSAH:

α – I DĚLAT VŠE S LÁSKOU

1 — ZRANĚNÉ OKO SKALNÍCH ÚTESŮ HOŘCE S TEBOU SOUCÍTÍ

α NIC NEVLASTNIT

- 1 — PŘIBLIŽNÝ ČLOVĚK JAKO JÁ, JAKO TY, ČTENÁŘI, A JAKO VŠICHNI OSTATNÍ
- 2 — LICHVÁŘSKÝ ÚROK NAŠICH HŘÍCHŮ ROZVÍJÍ SE BEZ SATELITŮ V ÚZKÉM VESMÍRU
- 3 — POPÍNAVÉ VÝSMĚCHY ZASÉVAJÍ Z BOUŘE VČELÍ SOUHVĚZDÍ
- 4 — VIDINA ZA VIDINOU A STÍN VYKRAJOVANÝ ZE STÍNU
- 5 — VSTOUPÍŠ, HLEDÍŠ, ŠMÁTRÁŠ PO KAPSÁCH
- 6 — VYČERPANÝ HUSTÝMI VIDINAMI VRACÍŠ SE NA POMOC SVÉMU SRDCI JAKO CIZINEC
- 7 — SLOVO STAČÍ K PROZŘENÍ

β NEUTÍKAT PŘED SVOU BOLESTÍ

- 1 — ALE AŽ SE KONEČNĚ OTEVŘOU DVEŘE JAKO PRVNÍ STRÁNKA KNIHY
- 2 — ROZCUCHANÝ DÉŠŤ ZPŮSOBUJE TRHLINY V NAŠICH KLÁBOSENÍCH,
V NAŠICH OPEVNĚNÝCH HRUDNÍCÍCH
- 3 — V KAŽDÉM LISTU BYL BY KMEN STROMU, ANIŽ BY SI TOHO BYL VĚDOM
- 4 — V KAŽDÉM LISTU BYL BY JINÝ LIST
- 5 — KORUNA STROMU BYLA BY VIDĚT V LISTU
- 6 — ZAHRADY ŽEN S KRÁSNÝMI LOPATKAMI, KTERÉ ODPOČÍVAJÍ
VE SVÉ ZEMDLENOSTI LEKNÍNŮ
- 7 — SLOVO STAČÍ K PROZŘENÍ

γ SVOBODA ZA TO STOJÍ

- 1 — KDYŽ OTEVŘU ZÁSUVKU TVÉHO SVĚŽÍHO HLASU BEZ JMÉNA
- 2 — DIVOKÁ NADĚJE VRŽENÁ S BUMERANGY A S KOMETAMI
- 3 — A Z KOČEK V NÁRUČÍ STÁVAJÍ SE MALÉ LOKOMOTIVY
- 4 — NEVYPOVĚDITELNÁ TEORIE SLOVNÍCH ZÁSOB A HRUDNÍCH KOŠŮ
- 5 — POLOŽIT DO POSTELE BÍLOU NADĚJÍ BLÍZKÉ SMRTI
- 6 — POSLEDNÍ SOUD SE VYNOŘIL NAD SKELNÝMI KŘÍDLY V NAŠEM VZDOUVÁNÍ
- 7 — SLOVO STAČÍ K PROZŘENÍ

δ NENÁROKOVAT SI ŽÁDNOU POZICI

- 1 — OZVĚNA PODOB PARALELNÍCH, STEZKA HLASŮ SE ZTRÁCÍ
- 2 — VÁBIVÁ ZÁHADNÁ ZNAMENÍ SMRTI, SMRTI MEZI NÁMI
- 3 — RUCE VZHŮRU! NA PŘIVÍTANOU ANDĚLI, KTERÝ BRZY PADNE
- 4 — TOLIKERO KREVNÍ PŘITAŽLIVOSTI SBLÍŽILO NÁS SE SMYSLNÝM ZDIVEM
- 5 — NAVZDORY TEMNÉMU VÝKŘIKU BESTIE ODSOUZENÉ K SMRTI
- 6 — SOUMRAK ODNÍMÁ „ADIEUX“ OBZORU OMÝVANÉMU SE STUDENOU
JASNOSTÍ STEREOSKOPU
- 7 — SLOVO STAČÍ K PROZŘENÍ

ε POSLOUCHAT HLAS SVÉHO TĚLA

- 1 — VZPOMÍNÁM SI NA KŘIVOLAKÉ ZKLAMÁNÍ, KTERÉ Z MINULOSTI VYTAHOVALO
JEJÍ HOŘKOU SUBSTANCI
- 2 — KOČUJÍCÍ S LABYRINTY PŘIPOUTANÝMI KE STÍNU MÝCH KROKŮ
- 3 — V PROSTĚRADLECH POTŘÍSNĚNÝCH OPOŽDĚNÝMI SOUMRAKY HOREČNATÉ VERŠE
V ŘEŘAVÉM UHLÍ
- 4 — UŠI Z PRÁMŮ, KTERÉ HMYZ UTVRZENÝ MĚSÍCEM ZOSNOVAL V BEZMOCNOSTI SNŮ
- 5 — KDYŽ VZÁCNÁ BYLINA ZAMRZNE AŽ PO OKRAJ
- 6 — KDE HVĚZDY LÉTAJÍ Z KVĚTU NA KVĚT A SAJÍ MED Z JEJICH OPEŘENÉHO JARA
- 7 — SLOVO STAČÍ K PROZŘENÍ

ζ SVÉ VĚCI SI ROZHODUJI SÁM

- 1 — TAKOVÝ, JAKÝ JSEM – SÁM, ZASAZENÝ VE STŘEDU HODINOVÉ KOVADLINY
- 2 — VÍTĚZÍCÍ HROU SLUNOVRATŮ O SAMOTĚ SE VZTYČENOU HLAVOU
- 3 — OBAVY, KTERÉ V SOBĚ NOSÍME, KTERÉ JSOU NAŠÍM SPODNÍM PRÁDLEM
- 4 — I KDYŽ VĚTVE NAZNAČOVALY SVOU KRYSTALICKOU NAHOTU, VŠUDE SAMÝ LED
- 5 — DĚTINSKOST VÁŠNÍ HROMADILA SE V TROSKÁCH HOŘÍCÍCH VÝKŘIKŮ STRACHŮ
- 6 — KDE VZPOMÍNKA OTŘÁSÁ VĚTREM VÍTĚZSTVÍ NA PALUBĚ
- 7 — SLOVO STAČÍ K PROZŘENÍ

η + θ KDO JSI PRO MNE, ROZHODUJI JÁ

- 1 — VODA POTOKA TOLIK OMÝVALA SVOJE DNO; ODNÁŠÍ SI SLADKÉ SYNY POHLEDŮ
- 2 — SVĚTLO SE NÁM JEVÍ JAKO SLADKÁ TÍHA, JAKO TEPLÝ PLÁŠŤ
- 3 — AŽ UŽ JE TO SRDCE JDOUCÍ NA SETKÁNÍ S LÁSKOU, NEBO VZDOR
- 4 — A STROM SAJE PRYSKYŘICI V POLNÍCH MISKÁCH PARNÝCH SRDCÍ
- 5 — ČÁRY TVÝCH MOZOLNATÝCH RUKOU, KTERÉ PŘI TVÉM NAROZENÍ KRESLIL ANDĚL
- 6 — SEMKNUTÍ DRUŽIN URAGÁNŮ S NESKUTEČNOSTÍ MOLEKUL
- 7 — SLOVO STAČÍ K PROZŘENÍ

ι DOVOLIT VĚCEM, AŽ JDOU, KAM CHTĚJÍ

- 1 — S JEDNÍM OKEM, JEDNÍM JEDINÝM, OBRÁCENÝM DOVNITŘ

MAPA POUTNÍKOVY CESTY
DOSLOV AUTORA

JAN ŠKRDLÍK
VARIACE
NA T ZARU



KNIHOVNA NOVÉHO SUPRAREALISMU

CONTENTUS PAUCIS LECTORIBUS

Tento román ve verších vypráví
o mé cestě po sedmi nebích,
o mé cestě po sedmi čakrách,
o mé cestě mezi anděly,
o mé cestě mezi démony,
o mé cestě bouřemi
k tichu vlastní duše...

---autor---

Motto:

Přibližný člověk jako já, jako ty, čtenáři, a jako všichni ostatní...

Věnování:

Mému otci Jaroslavu Škrdlíkovi

Poděkování:

Janě Rosii a Zdeňkovi Hlavinkovi za cenné podněty při psaní této knihy. Alfredovi Rodríguezovi López-Vázquezovi za to, že mi daroval svůj španělský překlad Tzarova „Přibližného člověka“ a tím i cennou inspiraci. Všem, o kterých vypráví tento novosuprarealistický román ve verších; všichni totiž tak či onak obohatili mé životní putování v něm zachycené...



α – l

DĚLAT VŠE S LÁSKOU

“...l'œil blessé des rochers te plaint amèrement...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, XII/7/2

1

ZRANĚNÉ OKO SKALNÍCH ÚTESŮ

HOŘCE S TEBOU SOUCÍÍ

Zraněné oko skalních útesů / hořce s tebou soucítí... //

...běžím k otci / (...a je znovu čas / před mnoha... //

– mnoha lety) / (...a matka je daleko / a věnuje se... //

– houslím) / ...běžím k otci / a náhle se propadám... //

– na střep nádoby / Zraněné oko / skalních rozsedlin / kyne mi... //

– vstříc bouřemi / Padám na střep z porcelánu / a ten prolétá mi... //

– levou tváří / ...tou tváří / která odjakživa patří... //

– emocím... / A od té doby vím / že k otci je třeba jít... //

– jinudy / a se ženami / že je zapotřebí... //

– naučit se žít... //

Devatero andělů: / andělů *Alpha* až *Iota* /
přišlo mi do Života / a nejen o tom... //

– tento příběh... //

– vypráví ///



α

NIC NEVLASTNIT

DĚJ MINULÉ ČÁSTI:

V předcházejícím úvodu-preambuli se Poutník vrací do dětství. Matka byla citově vzdálená a otec nedokázal vynahradit její chybějící vliv. Když měl jeden rok, pád na stěp rozbitého porcelánového hrníčku ho připravil o levé oko.

*"...homme approximatif comme moi comme toi lecteur
et comme les autres..."*

T. Tzara, L'Homme approximatif, II/4/1, VIII/4/3, XIV/10/18

1

PŘIBLIŽNÝ ČLOVĚK JAKO JÁ, JAKO TY, ČTENÁŘI, A JAKO VŠICHNI OSTATNÍ

NIC NEVLASTNIT

α

Přibližný člověk jako já, jako ty, čtenáři /
a jako všichni ostatní / přibližní, a přesto... //

- byli jsme to my / ano, my: //
- racionální bytosti... //
- s rysy poztrácenými... //
- na dnech propastí... //

...ale hlavně... //

...v oné historii / kdekdo byl přibližný / já / a moje matka /
a taky moje sestra / všichni jsme tam byli /
oné náměsíčné noci / kdy věci konečně se... //

- pohnuly / a mezi nimi my / my, kteří jsme pluli / vnořeni... //
- mezi mrákoty / zpití nezvyklými příběhy... //
- příběhy podivnými //

Přibližní lidé jako já, jako ty, čtenáři / a jako všichni... //

- ostatní / Až, když jsme se / k sobě přiblížili / věci se nám... //
- začly dít ///

*“...l’usure de nos péchés évolue sans satellites
dans un univers étroit...”*

T. Tzara, L’Homme approximatif, III/5/20

2

LICHVÁŘSKÝ ÚROK NAŠICH HŘÍCHŮ ROZVÍJÍ SE BEZ SATELITŮ V ÚZKÉM VESMÍRU

NIC NEVLASTNIT

Lichvářský úrok našich hříchů / rozvíjí se bez satelitů... /
– v úzkém vesmíru / Takže: / Sem s úrokem (!) /
...když se spí / v úzké ložnici... / – mezi čtyřmi stěnami... //

~~~~~

≈SEN≈ 1

~~~~~

α

V tom „úzkém vesmíru“ / matka spí / a i já /
tak trochu... / – spím / na „úzké tváři“ „úzké úroky“ /
o které jsme se nechtěli / s nikým dalším... //
– rozdělit / a na těle... //
– lehké chvění / jako když se přiblíží... //
– hodina pravdy //

V tom „úzkém vesmíru“ / já byl slavný herec / co má „úzký knír“ /
a matku / (kupodivu) / někdo vystrojil / v hipsterském stylu /
Leží tam / v kostkovaném sáčku / a v sluchátkách poslouchá /
nějakou kapelu / Vidím se znova / jako by to bylo dneska /
vidím se / jak se nad ní skláním / a znovu se slyším /
a znovu jí šeptám: //

„Mami / moc tě nenávidím!“ //

~~~~~

~~~~~

~~~~~

///



*“...les rires grimpants ensemencent de tempête  
les constellations d’abeilles...”*

T. Tzara, L’Homme approximatif, VI/4/3

3

### **POPÍNAVÉ VÝSMĚCHY ZASÉVAJÍ Z BOUŘE VČELÍ SOUHVĚZDÍ**

α NIC NEVLASTNIT

Popínave výsměchy / zasévají z bouře... //  
– včelí souhvězdí / Ach, jak moc nás svými žihadly... //  
– ty včely trápily! //

Matka na mě křičí / jak jsem nezodpovědný / a já na ni: /  
„Jsi zlá malá holka (!) / která lupou pálí broučky! /  
Malá holčička (!) / se zvětšovacím sklem... //  
– v dlani!!“ //

V tu chvíli vchází moje sestra / a mne si oči /  
Matka na ni doráží / s tónem vítězným: /  
„Mám to všechno nahrané! / To se budeš divit!“ /  
A už to pouští / pěkně od začátku... //  
– na svém přehrávači //

Znovu zní: / „Moc tě nenávidím!“ / a pak to /  
jak jsme se hádali / ale já jí říkám: / „Mami /  
tu nahrávku bys měla poslouchat / všechny večery! /  
Možná, že pak jednou pochopíš / to, co už jsi dávno měla... //  
– pochopit: / Potřebuješ... / – psychoterapii!“ //

...a s tím jsem opustil / ono obydlí //

Už nechci vlastnit / nic zde na Zemi /  
Už nechci vlastnit / nikdy nic /  
Už nechci vlastnit / žádnou... //

– z oněch věcí ///

*"...vision sur vision et ombre découpée d'ombre..."*

T. Tzara, L'Homme approximatif, VII/1/25

4

## VIDINA ZA VIDINOU A STÍN

### VYKRAJOVANÝ ZE STÍNU

Vidina za vidinou a stín / vykrajovaný ze stínu /

Na ulici potkám stařenu / kterou jako by čas vykrojil... //

– stromům z kořenů / O pomoc prosí / všechny kolemjdoucí... //

– ale nikdo ji neslyší / (Alespoň se tak tváří) / O pomoc žádá... //

– žádá o ochranu / ty, co kolem jdou / ale jediný... //

– ochotný / vyslechnout ji / ta jediná duše ochotná... //

– jsem já //

α

Kéž bych měl víc / prozíravosti! //

Říká mi, že si vzala / chybnou tabletu / nesprávnou pilulku /

a nyní že je ohrožená / na životu / Nemocnici objevuji /

na rohu náměstí / Konečně! / Teď už mohu / všechno tady... //

– opustit! //

Na opačném rohu / schované v dalším / „vykrojeném stínu“ /

už na mne čeká / můj vůz / moje staré auto... //

– Ford Mondeo ///

“...tu entres tu regardes tu te tâtes les poches...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, III/4/1

5

## VSTOUPÍŠ, HLEDÍŠ, ŠMÁTRÁŠ PO KAPSÁCH

α NIC NEVLASTNIT

Vstoupíš, hledíš, šmátráš po kapsách... //  
...stále totiž nevnímáš / smysl svojí cesty... //  
...nechápeš, že hřích je / žít to... / – co není... //  
...nechápeš, že hřích je nežít skutečný... / – dotek pravdivosti... //  
...nechápeš / jak tvé kapsy / k prázdnotě přišly... //  
...vzduch je přece čistý / a bouře utekly... //  
...bouře, ty zlodějky (!) / co nejsou takové... //  
...jak jsme si mysleli... / ty lhářky prolhané... //  
...jen tak si klamou... / – těly... //  
...a okradly nás zrána / mezi závratěmi... //  
...a mezitím / na zadním sedadle / Fordu Mondeo... //  
– spí můj syn... //  
– Filip... //

Spal tam / (kupodivu) / většinu cesty / přesto ale nesla /  
celá ta pouť prapodivná / stopu jeho... //  
– přítomnosti //

Intenzivně přemýšlím / co mi tím vším / chce říct... //  
– Hlas Prozřetelnosti... //

...ach, už si vzpomínám! / Také jsem / takto usínal /  
když můj otec putoval... / – ke svému srdci... /  
z planety Země... //

– k *Sedmému Nebi!!!* ///



“...harassé de visions touffues tu retournes au secours  
de ton cœur en étranger...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, VII/1/23-24 (25-27)

6

## VYČERPANÝ HUSTÝMI VIDINAMI VRACÍŠ SE NA POMOC SVÉMU SRDCI JAKO CIZINEC

NIC NEVLASTNIT

α

Vyčerpaný hustými vidinami / vracíš se na pomoc /  
svému srdci / jako cizinec / když vidina za vidinou /  
a stín / vykrajovaný ze stínu / nedokáže následovat... //

– písek pod tvými stopami //

Už ani nevím / jak jsme se tam octli / uprostřed zahrad... /  
– romantických / obklopeni hustou mlhou v lesích /  
na té úzké cestě / mezi stromy / Jedu a myslím si: / „Ach /  
jak je dobře / že to auto / co jede přede mnou / vede mne... /  
– svými světly!“ / V onu chvíli / ještě jsem netušil /  
že to není auto / ale anděl se dvěma / červenými... //

– lucernami //

Andělé *Alpha* / takto provádějí / zbloudilé duše /  
(které o to stojí) / z planety Země / na cestu do *Země*... //

– *Poznání* //

Budeš-li mít štěstí / a dostatek odvahy / také vykročit... //

– pak na té cestě / možná i ty jednou / budeš moci prožít... //

– jak se Život / probouzí / ve tvém těle... //

– plném mízy... //

Ještě před vjezdem / do *Brány* / k *Prvnímu Nebi* /  
naposledy pohlédl jsem / na planetu *Zemi* /  
Připadala mi tak trošku / jak ten model vláček /  
s krajinou a s domy / který jsme si s otcem /  
v mém (i v jeho) dětství / spolu tak rádi (!) / kdysi... //

– vymysleli ///

*"...la parole seule suffit pour voir..."*

T. Tzara, L'Homme approximatif, III/4/23

7

## SLOVO STAČÍ K PROZŘENÍ

NIC NEVLASTNIT

Slovo stačí k prozření / ale proč tady není? /  
Když ses narodil / všichni mlčeli / schováni za frázemi /  
Když ses narodil / lidé byli němí / lidé byli sami /  
Křičely stromy / křičely hvězdy / křičely hory /  
ale z tramvají / z televizí / a z rádií /  
zněly pouze / praskající vlny atmosféry /  
Když jsi vyrůstal / čekal jsi / až někdo promluví /  
ale všichni mlčeli! /  
Běžel jsi do krajiny / a poslouchal stromy /  
ucho jsi naklonil / k šumění mraveniště /  
prosil jsi kořeny / ať ti vyprávějí /  
ale nerozuměl jsi jim... /  
Dnes ale / na orloji hvězd / čas se naplnil /  
Oči se chtějí otevřít / a Slovo touží promluvit /  
Slovo, co stačí k prozření... //

α

– je tady ///



β

## NEUTÍKAT PŘED SVOU BOLESTÍ

DĚJ MINULÝCH ČÁSTÍ:

*Matka Poutníka byla citově vzdálená a otec nedokázal vynahradit její chybějící vliv. V jednom roce ho pád na střepe rozbitého hrníčku připravil o levé oko. Po konfliktu s matkou odchází z domova a ocitá se u brány do fantazijního světa, kde se fikce prolíná se skutečností.*



“...mais que la porte s’ouvre enfin comme la première page d’un livre...”

T. Tzara, L’Homme approximatif, V/9/1

1

## ALE AŽ SE KONEČNĚ OTEVŘOU DVEŘE

### JAKO PRVNÍ STRÁNKA KNIHY

Ale ať se konečně / otevřou dveře / jako první stránka... //

- nové knihy / když do *Prvního Nebe* vjíždím... //
- plného dobrodružství! / První stránka nové knihy /
- jejíž obsah / je už dávno... / – tady! / Ta zem je tak cizí (!) /
- a přesto mám pocit / že jsem v ní kdysi... / před mnoha časy... //
- doma byl! //

Projíždím krajinami / novými... / – plnými kypré hlíny /

Auto tiše přede / kola se točí / dokola mými... / – malými... //

- osobními... / – dějinami! / Kolem jen *černozem*... //
- syčená vodami / A protože Země / odkud jsme přijeli... //
- leží / pouhé jedno patro pod námi / natahuje se k ní... //
- krajina / kde se nacházím... //
- svými... / – neviditelnými... //
- kořeny... / Mezi nimi proplétám se / zcela sám... //
- nezakořeněný / a andělé *Alpha* / svítí mi... //
- svými červenými... //
- lucernami... //

Andělé *Alpha* / první jsou mezi strážci / cest nás, *Poutníků* /

k *Sedmým Nebím* / strážci *StezeK jantarových* / ohrožených... //

- zprava i zleva ďábly / Ďáblové jsou bytosti / které cestu... //
- ztratily / a proto ji nechtějí / dopřát ani... //

– ostatním ///

“...la pluie échevelée lézarde nos conversations nos fortifications  
de poitrines...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, XI/8/1

2

## ROZCUCHANÝ DÉŠŤ ZPŮSOBUJE TRHLINY V NAŠICH KLÁBOSENÍCH, V NAŠICH OPEVNĚNÝCH HRUDNÍCÍCH

Rozcuchaný déšť způsobuje trhliny / v našich kláboseních /  
v našich opevněných hrudnicích / Bavím se s „Alpháky“ /  
povídají mi, že prý / dělá jim starosti / že ďáblové poslali /  
svoje špiony / mezi naše řady / Jsou to prý vlci /  
v rouších beránčích / kteří už mnohé zahubili... //

– svými... //

– řečmi //

Jak si tak prohlížím / všechny ty... / – andělské tvory /  
nejednou mi připadají / nějak příliš jednotvární /  
Každému vyrážejí / křídla... / – mezi lopatkami /  
každý se tváří... / – jako by se modlil / každý se snaží... /  
– nějak pomoci / ale nikdo z nich / není... //

– básník //

A tak se rozhoduji / najít někoho / kdo by byl jiný /  
Takový mi připadá / krásný anděl / jménem *Viera Beta* /  
*Viera* je / zcela jiná / protože má rudý šátek ovinutý /  
těsně kolem těla / a protože na rozdíl / od andělů *Alpha*... //

– ona... //

– je žena... //

*Viera Beta* souhlasila / že bude létat / poblíž... / – mého auta /  
Často se ho dotýkala / svýma nohama / Otevřela se mi /  
jako kniha dobrodružná / (nebo se tak / alespoň tvářila) /  
Do stránek té knihy / jsem se podíval... / – jako do zrcadla /  
Uviděl jsem / jak obrazy uvnitř / hoří... / – rudými plameny /  
zapálenými... / mými vlastními... / rozžhavenými... //

– tepnami... ///

“...dans chaque feuille il y aurait le tronc de l'arbre sans le savoir...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, VII/6/15

3

### V KAŽDÉM LISTU BYL BY KMEN STROMU, ANIŽ BY SI TOHO BYL VĚDOM

V každém listu byl by kmen stromu / aniž by si toho byl vědom... /

Kéž by si alespoň / byli vědomi / své existence... / – kosové... //

– ve větvích! / Třeba by nám zazpívali... //

– srozumitelněji... / ...ale takto jsme si... //

– bohužel nevšimnuli / uprostřed jaké krásy... //

– jsme svoje stopy... //

– zanechali... //

V té době se můj syn / občas probudil / Spolu jsme chodili /  
*pod* korunami stromů / a *nad* jejich... / – kořeny /

Měli jsme Tajnou Zem / a jméno jsme jí dali... / – *Filip* /

*A Druhé Nebe* / klenulo se nad námi /

a Země byla v *přízemí* / a my jsme / jinde nežili /

nežili výhradně... //

– v *prvním podlaží* //

Z té doby pamatuji si pouze: / *tři* otazníky... /

– v našich očích / a *čtyři* horké dlaně... /

– naplněné... //

– nadějemi ///

“...dans chaque feuille il y aurait une autre feuille...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, VII/6/14 (15)

4

## V KAŽDÉM LISTU BYL BY JINÝ LIST

V každém listu byl by jiný list / a v každém listu /  
byl by kmen stromu / aniž by si toho byl vědom /  
a v každé cestě / další cesta... / – v našem snu... /  
lepší než ta... / – předešlá / a nad tím vším / kosi zpívali /  
když jsme putovali / zablácenou zemí / k *Sedmému Nebi* /  
vpravo i vlevo hory / hemžící se démony /  
a všude kolem nás / andělé *Alpha*... //  
– andělé *Strážci* //

Byla, myslím / noc po Štědrém večeru / a ještě nás vidím /  
mne a *Vieru Betu* / jak kamsi jdeme / v temném prostoru /  
Věru jsem netušil / že by bylo možné / aby v jednu v noci /  
ozvali se kosi / se svou písní / kterou se zalykali... /  
– jako šílení... / Mysleli si ubozí / že červené lampy poblíž... /  
– znamenají světlo denní / a proto zpívali... / Ve skutečnosti /  
*žádný* den nebyl / ...ve skutečnosti / byli jsme uprostřed... //  
– *temné noci našich duší* //

Od té doby / ať jsme jeli kamkoliv / (divná věc!) /  
nacházel jsem na pláních... / – v *Prvním Nebi* /  
broučky se spálenými... / – křídly / „Proboha!“ říkám si /  
„Kdo má tohle / na svědomí!?“ / S tímto tajemstvím... /  
– nerozluštěným / v cestě jsme pokračovali / k *Druhému Nebi*... /  
– já a můj syn Filip / oba doposud... / – neprobuzení... //

– do snů ponoření ///

“...la couronne de l'arbre se verrait dans la feuille...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, VII/6/13 (14, 15)

5

## KORUNA STROMU BYLA BY VIDĚT V LISTU

Koruna stromu byla by vidět v listu /  
a v každém listu byl by jiný list / a v každém listu /  
byl by kmen stromu / aniž by si toho byl vědom //

Andělům *Alpha* / nelíbila se pranic / *Viera Beta* /  
Podezírali ji / z nejrůznějších věcí / a ona na oplátku /  
okolí zasypávala... / – výbuchy smíchu... / – plnými pohrdání /  
a na ně pohlížela... / – skrz prsty / V této atmosféře /  
dusili jsme se... / já i dítě... //

– které nosím uvnitř //

Těch jízlivostí / které jsem zažil / na cestě k *Druhému Nebi!* /  
Na cestě, co se klikatí / bahnitou zemí / ve které ne a ne se... /  
– zakořenit... / Zažil jsem, že / tělo *Vieery Bety* / jakkoliv krásně /  
rudým šátkem obtažené / nemůže vynahradit... / – porozumění /  
i když... / (jak nad tím tak přemýšlím) / ve skutečnosti /  
byl jsem to já sám / kdo rozhodl se... / – otevřít dveře... //

– této zkušenosti //

Vpustil jsem ji dovnitř / protože jsem uvěřil... //

– že mě promění... //

Nejsme si vědomi / co se v nás zrcadlí! / V každém listu /  
je další list / a v listu kmen stromu / a ten kmen stromu /  
spodní proudy... / – vodou nesou / A tak i my / jednali jsme /  
aniž bychom viděli... / – skryté důvody / a já už opravdu... /  
– nepamatuji si... / kdo z nás dvou //

...koho... //

– opustil... ///



“...des jardins de femmes aux jolies omoplastes reposant dans leur longueur de nénuphars...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, III/4/19

6

## ZAHRADY ŽEN S KRÁSNÝMI LOPATKAMI, KTERÉ ODPOČÍVAJÍ VE SVÉ ZEMDLENOSTI LEKNÍNŮ

Zahrady žen s krásnými lopatkami / které odpočívají /  
ve své zemdlenosti leknínů / kde plameny květů /  
napřed tak slibné / v *mezilopatčí* / nahoru a dolů /  
ne a ne se rozzářit... / *Kundaliní* / co se nedaří... /  
zapálit... / v našich páteřích... / Takové jsou obrazy /  
které ve své paměti / nyní nosím... / ...to když vzpomenu si /  
na svou cestu... //

– po *Prvním Nebi* //

Pravdou je / že všichni andělé / mají zde / předlouhé vlasy /  
které si / v jezerech / vykoupali s lekníny / Pravdou je ale také /  
že to nejsou jezera / ale močály... / – páchnoucí stoky /  
produkt zemdlenosti / šesti *Nebí* nad tím / a my se v nich /  
často... / zbrocení až po pás... //

– zemdleně... //

– vyváleli... //

Kdybych nebyl básník / ale dělník / městských kanalizací /  
použil bych slovo „průser“ / ale takto řeknu pouze /  
že jsem to zkrátka / nechtěl vidět / neboť přání... //

– otcem je... //

– myšlenky //

Ta místa marně a marně / něco slibují /  
To je to / (zdá se mi) / co mezi těmi močály /  
na sklonku mé cesty / po *Prvním Nebi*... /  
mohu přečíst / neboť se mi / oči otevřely /  
když jsem konečně / přestal utíkat... //

– před svou bolestí ///

“...la parole seule suffit pour voir...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, III/4/23

7

## SLOVO STAČÍ K PROZŘENÍ

Slovo stačí k prozření! / Proč tedy / utíkat před... //

– poznáním?! / Není snad lepší (?) / přiklonit uši... //

– k naději (?) / kterou slova přináší (?) / a nechat si... //

– vyléčit / svoji duši / a všechna její... //

– zklamání? //

Ještě před vjezdem / do *Brány* / ke *Druhému Nebi* /

naposledy pohlédl jsem / na *Nebe* pod ním /

Uviděl jsem tam / *Vieru Betu* / a v její ruce /

velikou lupu / a tak jsem pochopil /

*kdo* po té cestě / *Prvním Nebem* /

křídla broučkům páli! / *Záležitost* /

vůči které / byl jsem slepý /

protože jsem ji zkrátka... //

– nechtěl vidět... //

...ale dnes / na orloji hvězd / čas se naplnil /

oči se otevřely / a Slovo promluvilo /

schopné uzdravit / všechny duše... //

– tvorů zraněných ///



Y

## SVOBODA ZA TO STOJÍ

DĚJ MINULÝCH ČÁSTÍ:

*Po konfliktu s matkou Poutník odchází z domova a ocitá se u brány mytického světa Sedmi Nebí, aby vjel do Prvního z nich. Ze vztahu s andělem v ženské podobě jménem Viera Beta ho vyvede až fakt, že otevře oči opravdové skutečnosti.*

“...lorsque j’ouvre le tiroir de ta voix fraîche sans nom...”

T. Tzara, L’Homme approximatif, V/3/20

1

## KDYŽ OTEVŘU ZÁSUVKU

### TVÉHO SVĚŽÍHO HLASU BEZ JMÉNA

Když otevřu zásuvku / *Tvého svěžího Hlasu bez Jména* /  
není tak důležité / co mi ten *Hlas* říká... /

Důležité je spíš / že přichází... / – zevnitř... /

Říká, že *Já* jsem *já* / a také naopak: / *já* jsem *Já*... /

Říká mi, ať neváhám / a prostě jenom miluji... /

Ale *kde* se tady bere? / *Kdo* to je? /

A *jak* to / že zná... //

– všechny odpovědi? //

Od té doby / *Hlas* byl se mnou / kamkoliv jsem chodil /

byl všude tam, kde *já* jsem byl / a tam všude... //

– mi radil / až do chvíle / kdy jsem ho jednou... //

– neposlechnul... / až do chvíle / kdy jsem ho jednou... //

– zradil... //

A *Druhé Nebe* voní si / rozmarýnem, zázvorem, ženšenem... /

– a škornicí / A *Druhé Nebe* utápí se / v barvách oranžových /

A andělé *Alpha* / naši věrní průvodci / hřejí se mezitím... /

– ve slunci / A slunce kreslí si / mezi stromy... //

– všechny tvary... //

– smyslnosti... ///

Y SVOBODA ZA TO STOJÍ

Y

“...sauvage espoir projeté avec les boomerangs et les comètes...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, X/5/10

2

## DIVOKÁ NADĚJE VRŽENÁ

### S BUMERANGY A S KOMETAMI

...Divoká naděje / vržená s bumerangy a s kometami... /

...Vjezd do *Druhého Nebe* / jak do oranžové vagíny... /

...Jízda uprostřed / vstříc dalšímu dobrodružství... /

...A z obou stran... / – ďáblové útočí... /

...Na té úzké cestě / zastavit se... /

...věru rovnalo by se... //

– neštěstí! //

V té době potkal jsem anděla... / – *Petranu Gamma* /

a v rozhovoru s *ní* / nabyl jsem pocit / že právě *ona* zná... /

– veškerá tajemství / a že (když se *jí* přiblížím) /

tak mi je snad... //

– prozradí //

Ale *Hlas* řekl mi / že nic z toho... / – není pravda /

a že není dobré / abych *jí* dál... / – naslouchal /

jenže *ona* se mi zdála... / – dokonalá / a připadalo mi /

že právě s *ní* / objevím nová a nová... / – souhvězdí /

a tak jsem... / – *Hlas* neposlechl / a *ji* jsem... //

– ke svým uším... //

– nechal promluvit ///



“...et les chats dans les bras deviennent de petites locomotives...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, V/8/9

3

## A Z KOČEK V NÁRUČÍ STÁVAJÍ SE

### MALÉ LOKOMOTIVY

A z koček v náruči / stávají se malé lokomotivy /  
a právě to byl sen / který zdál se mi / když poprvé jsme /  
spolu usnuli / s *Petranou Gamma* / na pláních oranžových... //  
– ve *Druhém Nebi* //

≈≈≈≈

≈SEN≈ 2

≈≈≈≈≈

Měl jsem v náruči / kočku se dvěma... / – hlavami /  
Jedna patřila... / – malému kotěti / ale druhá dospěla... /  
– příliš brzy / a jednou po bezesné noci / sbalila ta druhá /  
té první kufry / a poslala ji... / – ven ze dveří / Od té doby /  
je plná prázdnoty... / – a hledá, jak ji... / – zaplnit //

Stala se z ní kočka / kterou nelze... / – hladit //

A z té kočky / v mém náruči / stala se / malá lokomotiva /  
malá lokomotiva, která / přiváží další a další věci / do černé díry /  
ve svém vnitřním... / – prázdném souhvězdí / malá smutná kočka /  
neschopná ukojit / touhu... / – samu sebe naplnit /  
Kouknu se do náruči / ale kočka už tam není /  
Stojí přede mnou / s profesorskými... //  
– brýlemi //

≈≈≈≈

≈≈≈≈≈

≈≈≈≈≈

Tento sen zdál se mi / když poprvé jsme /  
spolu usnuli / s *Petranou Gamma* /  
ve *Druhém Nebi*... //

– v oranžové posteli... ///

“...l'indicible théorie des vocabulaires et des thorax...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, XI/4/10

4

## NEVYPOVĚDITELNÁ TEORIE SLOVNÍCH ZÁSOB A HRUDNÍCH KOŠŮ

...Nevypověditelná teorie slovních zásob a hrudních košů... /  
...Roztodivné léčky jazyka s astmatickým mudrováním... /  
...Bezmocné násilí v komunikaci... / – za pomoci argumentů... /  
...Toto všechno dohromady / hrálo roli / když jsme se zastavili... /  
– uprostřed oranžových polí / já, Filip a anděl *Alpha*... /  
– my všichni, pylová zrnka nepatrná / která zapomněla... /  
– kamže to vlastně / chtěla... //  
– doputovat //

Nevím, jestli to bylo... / – dvacet let... / – nebo dvacet chvil /  
Vím jen, že jednoho dne / rozmarýn, zázvor, ženšen a... /  
– škornici / vyryl jsem rýčem / abych místo nich... /  
– dům postavil / a abychom v něm s *Petranou Gamma*... /  
– bydlili / A také vím / že Filip byl... //  
– její syn //

(Nevím, jak to vysvětlit / Ve skutečnosti / byl Filip /  
se mnou ještě dávno předtím / než *Petraně* se narodil /  
Mohou za to asi / ty časové posuny / ale vím / že už kdysi /  
když jsme ještě s otcem / vláčky stavěli / byl Filip /  
ve mně ukrytý / někde... //  
– uvnitř) //

V té době *Hlas* už se mnou... / – nemluvil... / ale ten... /  
kdo nepřestával mluvit... / byla... / – *Petrana Gamma*... /  
Jednoho dne / vlídně pohovořila... / – i s anděly *Alpha* /  
a řekla jim / že jsou „správní chlapi“ / a oni od té doby /  
už se se mnou... / – více nebavili... / – ale pouze s ní... /  
A tím skončila se / pro mne jedna... //  
– „éra andělská“ / a začala se pro mne... //  
– „éra plná... //  
– samoty“ ///

“...étendre sur un lit le blanc espoir d'une mort prochaine...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, III/4/24

## POLOŽIT DO POSTELE BÍLOU NADĚJI BLÍZKÉ SMRTI

Položit do postele / bílou naději... //

– blízké smrti... //

~~~~~

≈SEN≈ 3

~~~~~

Je noc temná / spím a nespím / a na zdi / – nad postelí / pomalu se otáčí /  
tichá... / bílá... / – *panna-nevěsta* / ta *panna-nevěsta* / co tiše šeptá si: /  
– „Nemám tě ráda... / – můj manželi!“ / a meluzína zpívá... / – o smrti /  
aby vyradila všechna / skrytá... / – tajemství... //

Smrt lehla si do postelí / té děsuplné noci / zatímco spaly / moje oči /  
Z pokoje vybíhám / pryč od přízraku na zdi / a ocitám se... //

– v pokoji za zrcadly //

Za těmi zrcadly / stojí malý chlapec... / – pětiletý / a vedle něj / dívenka... /  
– se sbalenými kufry / Běžím zpátky k posteli / abych do ní položil... //

– bílou naději... / – blízké smrti... //

V té posteli / leží žena... / – pod přehozem bílým / – a má tvář mojí... /  
– matky / ...položil do postele / bílou naději... / – blízké smrti... //

A náhle jsem všechno pochopil: / *Já nejsem já* / ani ten *chlapec pětiletý*... /  
– nejsem *já* / a *matka* není *matka* / a ta *panna-nevěsta* / ta *panna* na zdi /  
co tvář má jako... / – *Petrana Gamma*... / – ani *ona* není *ona*! //

~~~~~

~~~~~

~~~~~

V té chvíli probouzím se / vidím dveře ve zdi /
za kliku беру / a vycházím... //

– ven do svobody ///

“...le jugement dernier surgit sur des ailes vitreuses dans notre agitation...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, XI/4/3

6

POSLEDNÍ SOUD SE VYNOŘIL NAD SKELNÝMI KŘÍDLY V NAŠEM VZDOUVÁNÍ

Poslední soud se vynořil / nad skelnými křídly /
v našem vzdouvání / Křídla rozepíná /
křídla křišťálová / vzdouvá se, vzdouvá... /
– *Krajina / Krajina Posledního Soudu /*
Krajina Mnohých Stromů / Krajina Pravdy /
co tak velmi / podobá se... //
– *Domovu //*

Ten *Domov* má... / – křídla křišťálová / ten *Domov*... //
– létá... / – sem a tam / ten *Domov* nesu si / ať jsem... //
– kdekoliv / já a můj syn... //
– Filip //

Vůně rozmarýnu, zázvoru / ženšenu i škornice /
všechny ty vůně / byly zase zpátky /
když jsem pochopil / že svoboda... //
– za to stojí //

A Petrana Gamma vyčítala mi: /
„Pustila jsem tě dovnitř / protože jsem uvěřila /
že mne naplníš / Ty jsi ale / pouze malý chlapec /
s porcelánovým střepek... / – ve tváři!“ /
A Petrana Gamma / sbalila mi kufry /
a poslala mne... //

– ven ze dveří... ///

“...la parole seule suffit pour voir...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, III/4/23

SLOVO STAČÍ K PROZŘENÍ

Slovo stačí k prozření / nebo, přinejmenším... / mohlo by... /
tomu tak být... / Jsou ale chvíle / kdy tomu tak / věru... /
– není! / Jsou momenty, kdy jsou slova... /
– plná mlhy / někdy dokonce / dovedou nás na útesy... /
– na útesy, co nám zabraňují / vidět lépe / naše... //
– horizonty //

Dnes ale / na orloji hvězd / čas se naplnil /
zraněné oko útesů / chce se otevřít /
a Slovo touží promluvit /
to Slovo, které chce mi říct: //
– „Svoboda za to stojí!“ //

Ještě před vjezdem / do *Brány* / ke *Třetímu Nebi* /
naposledy poohlédnu se / po *Nebi* pod ním /
Andělé Alpha jsou shromážděni / v domě /
který jsem... / (s takovým úsilím!) / ...postavil /
a *Petrana Gamma* mezi nimi uvnitř / hraje si /
se svými brýlemi / jako se dvěma... //

– lupami ///



δ

NENÁROKOVAT SI ŽÁDNOU POZICI

DĚJ MINULÝCH ČÁSTÍ:

Po konfliktu s matkou a po přemístění do mytického světa Sedmi Nebí procestoval Poutník první dvě z nich. V obou prožil vztah s andělem v ženské podobě. První byl víceméně epizodou, ale druhý ho zastavil (navzdory varování jeho vnitřního Hlasu i andělů strážných) na plných dvacet let. Jen za cenu velikých obětí bylo možné pokračovat v pouti...

“...écho de formes parallèles le sentier des voix se perd...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, VII/6/24

1

OZVĚNA PODOB PARALELNÍCH, STEZKA HLASŮ SE ZTRÁCÍ

Ozvěna podob paralelních / stezka hlasů se ztrácí... //

Přesně o Vánocích / projel jsem *Bránou* /
až ke *Třetímu Nebi* / s tím málem, co mi zbylo /
po veliké bitvě / o můj... / – holý Život /
pouze s Fordem Mondeo / kde na sedadle zadním /
stále spal můj syn / obkroužen už jen / několika anděly... //

- (ti ostatní zůstali... //
- ve *Druhém Nebi*... //
- v domě... //
- co jsem postavil) //

Ach, jak jen se ubrání / hrstka *Poutníků* / armádě ďáblů (?) /
kteří naši cestu... / – obkružují!? / Ach, jak jen se ubránit... //

- nástrahám *vúdú* / a špendlíkům vráženým... //
- hluboko pod kůži... / když stále jsme... //
- ještě nezjistili... //
- *kdo* jsme *my*!? //

Jsme pouze / ozvěny podob... / – paralelních? /
Jsme jenom / stezky hlasů / co se ztrácí... //

- mezi poli? //

Vždyť právě, abych... //

- vystoupil ze své podoby... //
- to byl důvod... //
- proč jsem dorazil... //

– až ke *Třetímu Nebi* ///

“...alléchants mystères signes de mort la mort parmi nous...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, III/3/5

2

VÁBIVÁ ZÁHADNÁ ZNAMENÍ SMRTI, SMRTI MEZI NÁMI

Vábivá záhadná znamení smrti... //

– smrti mezi námi / dřímají tady... //

– v hustých lesích... / Vše, co není opravdové / přichází sem... //

– zemřít... / To, aby se ukázalo / čeho doopravdy / můžeme... //

– být schopní / Žluté narcisy / tonou v žárlivosti / a stezky... //

– u *Býčí skály* / lákají *Poutníky* / slézat je... //

– bez zajištění / To, aby se... //

– hroby naplnily... //

– dole v jeskyni... //

– lidskými oběťmi... //

– aby *mrtví*... //

– *mrtví* byli... //

– a aby *živí*... //

– mohli *žít*... //

8

A do toho všeho zlatožluté světlo denní / aby nám připomnělo... /

– že stojíme... / – na rozcestí / a že rozhodnout se musí každý /

jestli... / chce jít... / – dolů k jeskyni / či... / – nahoru na svahy... //

– růst společně... / – se stromy //

Tak to chodí... / – ve *Třetím Nebi* / Bud' se spojíš... //

– se živinami / které leží v zemi / nebo si lehneš... //

– mezi nimi / abys tam... //

– také shnil //

Ta zem je křižovatka / plná znamení / a hněv, strach, vina /

a sobectví / tečou tady v potocích / aby pak zmizely /

v řekách podzemních / Ale o to mohutněji / rostou k nebi... /

– moudré stromy / pevně v zemi zakotveny / s vědomím... //

– že prostě... //

– existují! ///

“...haut les mains! pour accueillir l'ange qui va tomber...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, II/2/1

3

RUCE VZHŮRU! NA PŘIVÍTANOU ANDĚLI, KTERÝ BRZY PADNE

„Ruce vzhůru! / na přivítanou anděli /
který brzy padne“ / zní úzkým údolím /
kterým se cesta vine... / – ke *Čtvrtému Nebi* /
Když do toho údolí / Slunce svítí paprsky /
celé se rozhoří / květy hořčice a brukve olejky /
když ale zapadne / za velestrmé svahy /
začne se povrch hemžit / padlými anděli /
nebo těmi / co se padnout / teprve... //
– chystají //

„Ruce vzhůru tedy!“ / abychom se ubránili / náletům z povětří /
Motor Fordu Mondea vrčí / blátivou půdu / střídají kameny /
andělé *Alpha* / kteří nám zbyli / jsou značně unavení /
Až se setmí / něco se patrně... //
– přihodí //

Už je večer / a my zastavujeme se / Tady budem tábořit / zde... /
– u *Býčí skály* / Andělé *Strážci* / ruce vzhůru napřahují /
když se rozmisťují / po okolních svazích... / – s pochodněmi /
Do údolí nikdo nesmí... / – vstoupit! /
Oni ale netuší / že anděl *Sarra Delta* /
je v tuto chvíli / už dávno... //

– tady uvnitř! ///

“...tant de sanguines attractions nous ont apparentés aux charnelles maçonneries...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, III/6/26

4

TOLIKERO KREVNÍ PŘITAŽLIVOSTI SBLÍŽILO NÁS SE SMYSLNÝM ZDIVEM

Tolikero krevní přitažlivosti sblížilo nás /
se smyslným zdivem / se zdivem, za které... //
– nelze už vidět! //

Na tomto místě / pochodněmi obkrouženém /
(kde nikdo nemůže / tam ani ven) / setkal jsem se /
se svým... / – vnitřním plamenem / Přicházel jako závdavek /
v podobě *Kundaliní* / která překvapivě vzplála /
napříč mojí páteří / a chvíli poté / co už dohořela /
(ještě než jsem se stačil... / – vzpamatovat) /
na *jejím* místě objevil se / anděl jménem... //
– *Sarra Delta* //

8

Kdyby ses mě zeptal / čím získala si / tolik mojí náklonnosti /
asi bych nevěděl... / – co ti říct / Veškeré informace totiž /
zůstaly uschovány... / – za smyslným zdivem... / – někde... /
– uvnitř... / Nosila květiny / na hroby svých blízkých... /
– kteří všichni zemřeli... / – v jeskyni / V blízkosti tolikere smrti... /
– ona o to více... / – zářila svěžestí / se svými hustými... /
– tmavými vlasy / a silnou vůlí uskutečnit... / – co si usmyslí... /
Když však o tom přemýšlím / nyní... /
tak ten důvod opravdový... /
proč jsem s *ní* byl... /
bylo, že jsem toužil... /
znovu se naučit... /
nebát se dělat... //

– chyby ///

“...malgré le cri épais de la bête condamnée à mort...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, III/5/3

NAVZDORY TEMNÉMU VÝKŘIKU BESTIE ODSOUZENÉ K SMRTI

Navzdory temnému výkřiku *Bestie*... / – odsouzené k smrti / my smíme být... //
– stále tady / Blahoslavené jsou... / – těžké sny / co se nám zdály... //
– abychom překonali... / – všechny naše... / – *lásky-nelásky* //

≈≈≈≈

≈SEN≈ 4

≈≈≈≈≈

V tom snu byli jsme tři: / já / *Sarra Delta* /
a nad námi *stín*... / – *Našich Představ*... / – *stín*... //
– *Závoj před očima*... / – *stín*... / co nám zastíral... //
– kdo jsem *já*... //
– a kdo – *ona* //

„*Shoř Závoji / před očima!* / Vystup z podzemí / *Žábo na prameni!* /
Odstup od nás / *Padlý Anděli!* / A vrať nám... / – tu možnost *malých dětí*: //
– znovu dělat... //
– *chyby!!!*“ //

V té chvíli / *Propasti* se otevřely / a zazněl výkřik / *Čiročiré Hrůzy* /
z temného nebe... / – pršely kameny / a z hrdla *Bestie*... / – vylétali štíři /
úlomky létaly / těsně kolem... / – *mojí hlavy* / a kdybychom doopravdy... /
– nemilovali / propadli bychom se / navždy... //
– do *Nicoty*... //

≈≈≈≈

≈≈≈≈≈

≈≈≈≈≈

Zatímco jsme takto těžce spali... / – praskaly skály / balvany létaly... / – po údolí /
všechno a všichni... / – byli mrtví / Jediné, co se zachovalo... / – neporušeno /
byl jsem já / s *Filipem* v náručí / a *Sarra Delta* / která se ukryla... //
– v jeskyni u *Býčí skály*... //
– mezi stíny ///

“...le crépuscule enlève les adieux à l’horizon lavé de froide
clarté de stéréoscope...”

T. Tzara, L’Homme approximatif, XII/3/2

6

SOUMLAK ODNÍMÁ „ADIEUX“ OBZORU OMÝVANÉMU SE STUDENOU JASNOSTÍ STEREOSKOPU

Soumrak odnfmá „adieux“ obzoru /
omývanému se studenou jasností stereoskopu /
Ano, je čím dál jasnější / jak se tak blížíím / soutěskou... //
– ke *Čtvrtému Nebi* / že žádné „sbohem“ nepřichází... //
– od *Sarry Delty* //

Můj obraz pochovala / u *Býčí skály* /
a čas od času / přinese mu... / – náruč květin /
Já ale, ve skutečnosti / jsem někdo jiný /
než ten obraz... / – v jejích dlaních /
Nejsem *tam*... / jsem *tady*! /
Soutěskou kráčím... / – ke *Čtvrtému Nebi* /
za sebou spoušt náhrobků... / – kamenných /
za sebou balvany / které skoro všechno... / – pohřbily: /
Mé *strážné* anděly / co mi zbyli / mé auto... /
– Ford Mondeo / i všechny mé... //
– *pobloudilé sny*... //

Chtěl jsem s sebou vzít / do *Čtvrtého Nebe*... / – *Sarru Delty* /
Hledal jsem ji... / – znovu a znovu / ještě než jsem prošel... //
– úzkým průchodem / do další *dimenze* / ale ona schovala se... //
– mezi řadu hrobů / Pátral jsem po ní / se studenou jasností... //
– stereoskopu / Nechtěla ale asi / znovu zažít / jak je země... //
– plná štírů / Chtěl jsem se s ní rozloučit / chtěl jsem jí říct... //
– „adieu“ / chtěl jsem jí naposled... / zamávat... / ale... //

– nebylo komu ///

“...la parole seule suffit pour voir...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, III/4/23

SLOVO STAČÍ K PROZŘENÍ

Slovo stačí k prozření / ale jenom pro někoho! /

Ostatním je Slovo... / – nebezpečím (!) / že se svět promění /

jinak, než by chtěli / nebezpečím, že se zboří / jejich... //

– pošetilé představy! //

Dnes ale / na orloji hvězd / čas se naplnil /

Oči se chtějí otevřít / a Slovo touží promluvit /

Slovo, které domlouvá mi / ať se poučím //

– a už si nikdy... / – nenárokuji... / – u nikoho... //

– žádnou pozici! //

Ještě před vjezdem / do *Brány* / ke *Čtvrtému Nebi* /

naposledy pohlédl jsem / na *Nebe* pod ním /

ale ať jsem / svým stereoskopem / pátral sebevíc /

tentokrát jsem / neviděl... //

– vůbec nic ///



ε

POSLOUCHAT HLAS SVÉHO TĚLA

DĚJ MINULÝCH ČÁSTÍ:

Ve snaze vyvázat se z vlivu svých původních rodinných kořenů vstoupil Poutník do mytického světa Sedmi Nebí. Ve všech doposud navštívených Nebích ho očekával vztah s andělem v ženské podobě. V tom posledním, Třetím, se jednalo o Sarra Deltu, tajemnou postavu spojenou se smrtí a s mnoha katastrofami...

“...je me souviens d'une déception sinueuse tirant du passé son
amère substance...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, VIII/1/1

1

VZPOMÍNÁM SI NA KŘIVOLAKÉ ZKLAMÁNÍ, KTERÉ Z MINULOSTI VYTAHOVALO JEJÍ HOŘKOU SUBSTANCI

Vzpomínám si / na křivolaké zklamání / které z minulosti /
vytahovalo její... / – hořkou substanci; / vzpomínám na svou cestu... /
– po *Čtvrtém Nebi* / a na jeho louky / plné bříz; / vzpomínám si... /
– na růžové květy / v syté zeleni / co se hřejí ve zlatých... /
– *slunozávrátích*... / Ale na co vzpomínám si / úplně nejvíc... /
– jsou studánky / s průhledy zpátky / do minulosti... //
– ve *Třetím Nebi* //

Těmi studánkami / hleděl jsem bez ustání / jestli neobjevím /
stopy *Sarry Delty* / ale celá země / o patro níž... /
zdála se mi... / beznadějně... //
– opředaná pustinami //

V té chvíli všimnul jsem si / že všechny břízy /
zde ve *Čtvrtém Nebi* / jsou popsány... / – básněmi /
Na kůrách bělostných / skvěly se verše / zlatými... //
– písmeny... //

Jiná věc / zarážela mne ale / ještě víc: /
Ať jsem se rozhlížel / jakkoliv / nikde jsem neviděl... /
– žádné dábly / Nikdo se nechystal překazit / cestu přes... /
– březové lesy... / – k *Sedmému Nebi* / Ani žádné nohy /
nepošlapaly... / – koberce zelené trávy / Jen růžové květy /
šeptaly si věty... / – z březové kůry... / Ale nejružovější /
mezi těmi květinami / byl anděl / *Liudi Mila Epsilon* /
se svou pletí v barvě... / – oloupaných mandlí /
se dvěma křídly... / – ve tvaru lry / a s vlasy jako... //
– zralé obilí / které končily / až kdesi... //
– na jeho... //

– božském pozadí ///

“...errant avec des labyrinthes attachés à l’ombre de mes pas...”

T. Tzara, L’Homme approximatif, VI/7/4

2

KOČUJÍCÍ S LABYRINTY PŘIPOUTANÝMI KE STÍNU MÝCH KROKŮ

Kočující s labyrinty / připoutanými ke stínu mých kroků / slepý k veršům /
nevšímavý vůči... / – růžovým květům / zelenou travou jsem se brodil /
abych tam objevil / další a další... / – studánku... //

– okno do světa minulého... //

– okno, za kterým jsem hledal... //

– *Sarru Deltu* //

Každých deset kroků / potkal jsem *Liudi Milu* / neměl jsem ale / na ni... /
– náladu / V ruce svírala... / – andělská brka / z vlastních křídel vytržená /

To ona byla... / – autorkou veršů... / – na březových kůrách! /

Veršů napsaných... / – paprsky slunečními... //

– zlatými písmeny! //

Po tomto zjištění / začal jsem si verše /

na březových kůrách / přece jenom... //

– občas... //

– číst //

Nezdály se mi / – nijak výjimečné / napadlo mě ale / že bude lepší /

(než mít hlavu stále... / – plnou *Sarry Delty*) / ke každé básni /

nějakou svoji... / – připojit / a než se den / s dalším sešel /

v trávě jsme seděli / a o básních se... //

– zaníceně... //

– bavili //

Liudi Mila Epsilon vyprávěla / že nemá ráda /

k nikomu se vázat / a že se jí přičí / jakákoliv... /

– pouta lásky... / A já v té době / říkal jsem si /

že takto nějak / možná... / – vypadá... //

– opravdové... //

– přátelství ///

“...sur des draps souillés par des crépuscules attardés
des vers fiévreux sous la braise...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, VIII/1/6-7

3

V PROSTĚRADLECH POTŘÍSNĚNÝCH OPOŽDĚNÝMI SOUMRAKY HOREČNATÉ VERŠE V ŘEŘAVÉM UHLÍ

V prostěradlech potřísněných opožděnými soumraky /
horečnaté verše v řeřavém uhlí... / – tiše si žhnuly /
Ty žhnoucí holubice / hledaly pevnou zemi / daleko... /
– od *Sarry Delt* / ...ale pokaždé... / bohužel... / – znovu se vrátily /
protože nenalezly / kde by se mohly... / – nohama zachytit... /
Ve skutečnosti / byl jsem to já sám / kdo stále ještě kroužil /
kolem tajemných... / – křišťálových koulí / kolem těch... /
– studánek průzračných... / a hleděl skrze ně / stereoskopem zpět... /
– do *Třetího Nebe* / Věc se měla následovně: / Já kroužil jsem... /
– kolem studánek... / a *Liudi Mila Epsilon*... //– kolem mne //

Pochopil jsem / co se po mně chce / ale mé vzpomínky /
vázaly mne / ještě stále / do *Třetího Nebe* / k *Býčí skále*... //

– k *Sarra Deltě* / Jedním uchem poslouchal jsem... //

– jak mi zvoní... / – vlastní srdce / a tím druhým... //

– *Liudi Milu* / a tu její... / – *apoteózu* / života... //

– v *krátkých flirtech*... //

Jednoho dne / na zemi jsem našel / profesorské brýle /
(přesně takové / jaké nosila... / – *Petrana* / ze *Druhého Nebe*) /
„Kde se tady berou?“ / přemýšlel jsem / a pak... / (s brýlema na nose) /
uviděl jsem lépe... / – průzorem... / – do *Třetího Nebe* / jak ve stínu hrobů... //

– *Sarra Delta* / líbá se tam / s dalším... //

– zbrusu novým... / – *Poutníkem* //

Proč tedy / (Proboha!) / já bych nezkusil (?) /
s *Liudi Milou Epsilonou* / také takový... //

– *krátký flirt!*? ///

“...oreilles de radeaux que les insectes durcis à la lune mijotaient
dans l'impuissance des rêveries...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, X/4/5-6

4

UŠI Z PRÁMŮ, KTERÉ HMYZ UTVRZENÝ MĚSÍCEM ZOSNOVAL V BEZMOCNOSTI SNŮ

Uši z prámů, které hmyz / utvrzený měsícem / zosnoval v bezmocnosti snů... /
Takto nesmyslně / přátelství působí / dvou tvorů: / *Andělice...* //
– s božským pozadím / a básníka... / – co mu nohy uvázly / kdesi... //
– v minulosti //

Uši z prámů, které hmyz / utvrzený měsícem / zosnoval v bezmocnosti snů... /
Takto nesmyslně / působí flirt: / *Básníka...* / – co mu srdce zvoní /
s *andělicí* s křídly zamrzlými / kdesi... / – mezi prostory /
Tu noc, kdy jsme se / k sobě přiblížili / takový sen... / – zdál se mi: //

~~~~~

≈SEN≈ 5

~~~~~

V tom snu šel jsem / kolem zámku v oblacích / kolem zámku v oblacích /
kde se ukrývají... / – *malé princezny* / A protože jsem byl... /
– zvědavý / chtěl jsem vědět / jak to chodí / s těmi... / – *princeznami* /
a proto jsem / svým... / – stereoskopem / pozoroval... / – *jednu z nich* //

Ta *malá princezna* / se navždy zamčela... / – v komnatě dětství /
a klíč ke dveřím... / – k dospělosti... / přetavila na náramky... / – na zápěstí //

Nikdo nemohl ven / ani dovnitř / a z té komnaty / přicházely zprávy /
kam má který... / – princ přijít / aby mu *malá princezna...* / – zamávala... /
– sama schovaná... / – za zasklenými dveřmi... //

~~~~~

~~~~~

~~~~~

Takový sen zdál se mi / tu první noc / kdy jsme se / k sobě přiblížili /  
já a anděl jménem... //

– *Liudi Mila Epsilon* ///

“...lorsque l’herbe rare gèle à ras de bord...”

T. Tzara, L’Homme approximatif, VII/1/1

5

## KDYŽ VZÁCNÁ BYLINA ZAMRZNE AŽ PO OKRAJ

Když vzácná bylina / zamrzne až po okraj / je marné ji líbat /  
Když vzácná bylina / zamrzne až po okraj / je marné k ní čichat /  
Když vzácná bylina / zamrzne až po okraj / je nebezpečné... //  
– objímat ji... //  
– holým tělem //

A právě tato... / – řeč mého těla... / – chtěla mě varovat /  
když zimnici jsem dostal / na prosluněných loukách... //  
– mezi břízami... / – v zelených travách / obklopen... //  
– růžovými verši / Žádná z těch věcí / nemohla vynahradit... //  
– teplo, které prchalo mi / z mých paží... //  
– do zmrzlého náručí... //  
– malé princezny – *Liudi Mily* //

ε

Ty zimnice a horečky / byly odpovědí / na můj *krátký flirt* /  
A zatímco si *Liudi Mila Epsilon* / vlasy česala... / v barvě... //  
– obilí / mně pomalu docházelo / že ten *krátký flirt*... //  
– byl možná až... //  
– příliš dlouhý //

Poslouchat *hlas svého těla*... / – byla ctnost /  
kterou jsem v té době... / – dostal za úkol... //  
– konečně se... //

– naučit! ///

“...où les étoiles volent d'une fleur à l'autre et sucent  
le miel de leur printemps de plume...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, V/7/11

6

## KDE HVĚZDY LÉTAJÍ Z KVĚTU NA KVĚT A SAJÍ MED Z JEJICH OPEŘENÉHO JARA

Kde hvězdy létají z květu na květ / a sají med /  
z jejich opeřeného jara / není už o čem... //  
– dál se hádat //

A tak ještě než se jaro / po krajině rozletělo /  
vzdálili jsme se / s drahou... / – *Liudi Milou Epsilonou* /  
A na prahu toho... / – krátkého jara / zima mne... //  
– zcela prostoupila / Téměř jsem běžel... //  
– abych se zahřál / na zádech vak / pro Filipa... //  
– který... / – naštěstí... //  
– celou tu dobu... //  
– tvrdě spal //

Na konci údolí / stál *Vůz Tyrkysový* / s plnou nádrží /  
a s klíčkem... / – v zapalování... / Kde se tady vzal? /  
...ale vlastně... / Co na tom záleží? / Určitě /  
dostaneme se / do *Sedmého Nebe* //  
– v autě nebo... //  
– pěšky //

Ještě před vjezdem / *Vozem Tyrkysovým* / do *Brány* /  
k *Pátému Nebi* / naposledy pohlédl jsem /  
na *Nebe* pod ním / a zjistil jsem (s překvapením) /  
že za kmeny bříz / ďáblové byli / (celou tu dobu)... /  
– schováni / Pátral jsem / jestli neuvidím /  
*Liudi Milu Epsilonu* / ale k mému údivu /  
nebyla mezi břízami... / Létala kolem mne... //  
– stále ještě... //

– v bludných kruzích! ///

“...la parole seule suffit pour voir...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, III/4/23

## SLOVO STAČÍ K PROZŘENÍ

Slovo stačí k prozření... / – napsané, vyslovené, v próze... //

– nebo ve verších / v knihách zachycené / nebo to... //

– které se... / – teprv narodí / a zatím létá si... / někde... //

– v povětrí... / Vlastním slovům naslouchám... //

– jakoby je psal... / – někdo jiný / Naslouchám... //

– vlastním slovům / která mi diktovali / andělé... //

– ve *Čtyřech Nebích* / učitelé a učitelky / toho... //

– jak sám sebe najít... / Otevřeš-li se / také můžeš... //

– ta slova... / v sobě nechat... //

– zaznít //

Ještě jednou / před vjezdem / do *Brány* /

k *Pátému Nebi* / pohlédl jsem / na *Nebe* pod ním /

a když jsem uviděl / všechny ty / popsané... / – březové kůry /

uvědomil jsem si / že cesta k opravdovým básním... //

– vede jinudy / a s verši / že je zapotřebí... //

– naučit se žít ///



ζ

## SVÉ VĚCI SI ROZHODUJI SÁM

DĚJ MINULÝCH ČÁSTÍ:

*Poutník se dostal do mytického světa Sedmi Nebí. Ve všech doposud navštívených čtyřech z nich se setkal s andělem v ženské podobě. Na anděla ve Třetím Nebi, Sarra Deltu, tajemnou postavu spojenou s mnoha katastrofami, však nedokázal zapomenout. Pomohl mu až teprve flirt s Liudi Milou Epsilon. To ale mělo bohužel své následky...*



“...comme je suis — seul planté au centre de l'enclume horaire...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, XII/6/3

1

## TAKOVÝ, JAKÝ JSEM – SÁM, ZASAZENÝ VE STŘEDU HODINOVÉ KOVADLINY

Takový, jaký jsem... / – sám, zasazený... /

– ve středu hodinové kovadliny /

odbíjím minuty / odbíjím vteřiny /

času, kdy... / můj vnitřní *Hlas* mě... //

– nadobro... //

– opustil //

Škoda, že nemohu s *Ním* / sdílet všechny... / krásy... //

– *Pátého Nebe* / škoda, že společně nemůžeme... //

– po oblázcích kráčet / na břehu modrého... / divokého... //

– moře / po oblázcích, co je měl... / v ústech... //

– Démosthenés / to, když rozhodl se... / ty vlny divoké... //

– svým hlasem... //

– překřičet //

*Tyrkysovým Vozem* / projíždím po silnicích /

napříč světle modrou... / – vodní tříští / napříč... /

– slaným vzduchem / třpytícím se... / – ve slunci /

a nahoře... / – ve stříbrných oblacích / *Liudi Mila* mne... //

– nenápadně z dálky... //

– provází ///

“...gagné au jeu des solstices dans la solitude la tête haute...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, XI/1/5

2

## VÍTĚZÍCÍ HROU SLUNOVRATŮ

### O SAMOTĚ SE VZTYČENOU HLAVOU

Vítězíci hrou slunovratů / o samotě... //

– se vztyčenou hlavou / pozval jsem *Liudi Milu* dolů... //

– ze stříbrných oblaků //

Chtěl jsem se s ní domluvit / kam bychom měli... / – dále jít /

Měl jsem návrh: / Sledovat cestu... / – Démosthénovu /

to jest: / překřičet bouřící vlny... / – hudbou, obrazy... //

– a verši / a jejich... //

– recitací //

*Liudi Mila* vděčně / vytrhla si z křídel... //

– další brka / a k radosti přihlížejících... //

– racků chechtavých / připravovali jsme si... //

– další a další představení... //

– našeho společného... //

– velkolepého... //

– *pana Ega* //

Těmito způsoby / chvíle jsme si krátili / na modravém pobřeží /

v *Pátém Nebi* / my dva... / – bývalí milenci / na klopotné pouti /

k budoucímu přátelství / na pouti / která se neobešla... //

– bez oboustranných... //

– komplikací! ///

*"...les soucis que nous portons avec nous qui sont  
nos vêtements intérieurs..."*

T. Tzara, L'Homme approximatif, I/5/2-3

3

### **OBAVY, KTERÉ V SOBĚ NOSÍME, KTERÉ JSOU NAŠÍM SPODNÍM PRÁDLEM**

≈≈≈≈

≈SEN≈ 6

≈≈≈≈≈

Obavy, které v sobě nosíme / které jsou / naším... //

- spodním prádlem / promluvily ke mně / když spal jsem... //
- hlubokým spánkem / promluvily ke mně... / – abych na ně... //
- nezapomněl //

Ty obavy... / – spodky a podvlíkačky / bály se / že moje verše /  
zabloudí... / – mezi kopci / ty obavy se bály / že všechny ženy /  
v mém životě / chtěly mě pouze... / – využít / ty obavy se bály /  
že na mé cestě... / – nedojdu k cíli / ale zmrznu / obklopen... //

- vlastními... //
- básněmi... //

Chtěl jsem se / toho prádla zbavit / protože jsem zjistil / že nehřeje... /  
– ale studí / chtěl jsem najít sopku... / – plnou žhavé lávy /  
chtěl jsem se vykoupat / úplně nahý... / – v horkých lázních /  
a změnit / své chování / zatížené obavami... //

- z budoucnosti //

V tom snu jsem prostě věděl / že... / – až se probudím /  
všechno bude jiné / a já otevřu se... / – úplně nové... /  
– horké... / – a dosud nepoznané... //

– skutečnosti! //

≈≈≈≈

≈≈≈≈≈

≈≈≈≈≈

///

“...bien que les branches aient insinué leur  
cristalline nudité un peu partout glacé...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, V/8/15

4

## I KDYŽ VĚTVE NAZNAČOVALY SVOU KRYSTALICKOU NAHOTU, VŠUDE SAMÝ LED

I když větve naznačovaly / svou krystalickou nahotu... /  
– všude samý led! / I když mé podvědomí / avizovalo mi /  
ve spánku / znovu a znovu... / – změnu / já stále mrznul jsem /  
a pokaždé / když jsem se přiblížil / ke své parťačce / na poli... /  
– umění... / – k *Liudi Mile* / cítil jsem / že teplo pro svůj život... //  
– najdu spíše... //  
– jinde //

Vzpomněl jsem si / na svůj živý sen / o žhavých sopkách... /  
A poprvé / řekl jsem si / že své věci / budu si rozhodovat... /  
– sám! / A to byl také důvod / proč jsem se... / – zamiloval... /  
– do *Witoslawy Zety* / jejíž rudohnědé vlasy / žhnuly... /  
– jako plameny / a jejíž ruce... / – divoce hořely! / Ruce... /  
– divoženky! / Všichni muži / se prý o ni... / – nakonec... /  
– spálili / Já však jsem byl / stále ještě... /  
– plný zimy / takže jsem... /  
– mohl pobývat... //  
– v její blízkosti //

Daroval jsem jí... / – svých čtyřicet básní / a na mořských březích /  
sbírali jsme fíky / V modravých vlnkách / jsme si spolu hráli /  
a *Vozem Tyrkysovým* / jsme jezdili... / – k dalším... / – plážím /  
O smyslu Cesty / jsme se bavili / A protože jsme oba byli /  
hodně unavení... / – z mileneckých konstelací /  
vymysleli jsme si... / – velekrásnou hru... //

– na manželství ///

“...l'enfance des passions massée en débris  
de cris ardents de craintes...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, XIII/5/8-9

5

## DĚTINSKOST VÁŠNÍ HROMADILA SE V TROSKÁCH HOŘÍCÍCH VÝKŘIKŮ STRACHŮ

Dětinskost vášní / hromadila se v troskách... /

– hořících výkřiků strachů / když *Liudi Mila*... /

– za mnou přišla / aby se domluvila / kdy příště... /

– budeme společně... / naše básně... / – recitovat /

Obě ženy / hledí si s překvapením / vzájemně... /

– do očí / a každá z nich... //

– v soupeřce vidí... //

– samu sebe se... //

– zrcadlit //

Ve spirálách stoupají / obě bojovnice... / – až nad mraky /

dokud se... / jejich světlé a tmavé vlasy / spolu zcela... /

– nepromíchají / takže vytvářejí... / – výbušný melír /

Tak to je / když oheň a led / spolu chtějí... //

– tančit! //

To odpoledne / ozývaly se hromy / a blikaly blesky... /

– nahoře na obloze / To odpoledne / hřměly hromy... /

– až do setmění / a blesky potom / nebe osvěcovaly... /

– i v průběhu noci / a mně na zemi... / – zhořkly fíky... /

– když jsem se převaloval... //

– dole na posteli... //

– obkroužen kruhem... //

– osamění ///

“...où le souvenir secoue le vent des victoires sur le deck...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, X/8/10

6

## KDE VZPOMÍNKA OTŘÁSÁ

### VĚTREM VÍTĚZSTVÍ NA PALUBĚ

Kde vzpomínka otřásá větrem vítězství na palubě... / – lodí... /  
– lodí vzdálených... / – lodí, které... / onoho rána... / – viděly... /  
– strašlivé věci / tam ani já... / – nevěřím... / – tomu, co vidím! /  
Na skalisku bílém / leží tělo bezvládné... / – *Liudy Mily* (!) /  
a její dlaně / stále ještě sevřené... / – v křeči svírají /  
(i nyní ve smrti) / kadeře tmavých vlasů... / – *Witoslawy* /  
kadeře vlasů / které *Liudi Mila*... //

– soupeřce vytrhala... //

– v litém boji... //

– i s kořínky //

To ráno plné krve / *Witoslawy Zeta*... / – sestoupila z nebe /  
Sestoupila z nebe / s *Oslavnou* tváří... / – *Vítězky*... /  
s *Oslavnou* tváří... / – *Slavné Vítězky* / která přišla / aby vznesla /  
svoje... / – nároky / K těm nárokům patřilo / že zabije každého /  
kdo by se chtěl / ke mně... / – přiblížit / A protože to ráno /  
můj syn Filip / (po dlouhém spánku) / konečně se... /  
– probudil / já v tu ránu / (ovlivněn náhlým osvětlením) /  
nadobro jsem pochopil / že není zbylí... /  
a že se musím... / s *Witoslawou Zetou*... //

– rozloučit //

Ještě před opuštěním / modravého pobřeží / v *Pátém Nebi* /  
naposledy spočinul jsem... / – pohledem / na území... /  
– ve kterém jsme žili / A uviděl jsem... /  
– *Witoslawu Zetu* / a to mnohé... //

– za co této ženě... //

– z celého srdce... //

– vděčím!!! ///



“...la parole seule suffit pour voir...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, III/4/23

## SLOVO STAČÍ K PROZŘENÍ

Slovo stačí k prozření / Slovo ale není / pouze to... /

– co se vysloví / Slova jsou také / obrazy a tóny... //

– ale především: //

– Slova jsou... //

– Činy! //

Co k tomu dodat? / Činy nás všech... /

– zúčastněných / v minulých básních /

za nás hovořily... / – úplně... //

– *samy*!! //

A když se ohlížím / zpět po *Pátém Nebi* /

říkám si / že v tom *Šestém* (raději!) /

nechám ostatní / ať si *sami* rozhodují... /

– kudy chtějí jít / Ale *já* si *svoje* věci /

zrovna tak... / budu rozhodovat... //

– *sám*!!! ///



$\eta + \theta$

## KDO JSI PRO MNE, ROZHODUJI JÁ

DĚJ MINULÝCH ČÁSTÍ:

*Poutník se dostal do mytického světa Sedmi Nebí. Ve všech doposud navštívených pěti z nich se setkal s andělem v ženské podobě. Na anděla ve Třetím Nebi, Sarra Deltu dokázal zapomenout až po seznámení s Liudi Milou Epsilon ve Čtvrtém Nebi. V Pátém Nebi ale krásná tmavovláška Witoslawa Zeta, která Poutníka milovala, Liudi Milu zabila v souboji. Poutník pak v obavě před dalšími důsledky její žárlivosti ji (ač nerad) opouští a vstupuje do Šestého Nebe.*

*“...l'eau de la rivière a tant lavé son lit elle emporte  
les doux fils des regards...”*

T. Tzara, L'Homme approximatif, 1/3/4-5

1

## **VODA POTOKA TOLIK OMÝVALA SVOJE DNO; ODNÁŠÍ SI SLADKÉ SYNY POHLEDŮ**

Voda potoka tolik omývala svoje dno; / odnáší si... //  
– *sladké syny pohledů* / Jeden z těch *synů*... //  
– jméno má *Minulost* / A ten *druhý*... / – slyší na jméno: //  
– „Ještěsenicnepochopilo“... //

Voda potoka tolik omývala svoje dno; / odnáší si... //  
– *sladké syny pohledů* / a ty *pohledy* / odchází do... //  
– „Užjenevidím“... / a *Minulost* má / hořkou chuť... //  
– a na *Budoucnost* / (ať se snažím sebevíc)... //  
– pranic nedohlédnu... //

Voda potoka tolik omývala svoje dno; / odnáší si... //  
– *sladké syny pohledů* / Jeden z těch *synů* je můj... //  
– Filip / A ten *druhý*... / – moje *dílo*... / – *dílo*, které... //  
– vzbudit se mi / dosud... / – nepodařilo... //

η + θ

A Filip se rozhoduje / že chce lépe / porozumět / lidské mysli / a lidským... /  
– emocím / a odchází / na druhý konec země / aby to všechno / lépe... //  
– mohl pochopit... //

A moje *dílo* zatím / usnulo si / někde v zákoutích... /  
– mojí hlavy / Říkalo si totiž / že už ho prý nikdo... /  
– neprobudí / Odešlo si totiž / na druhý konec... /  
– mojí mysli / a odtud vzkázalo mi / abych ho... //  
– už nechal na pokoji! //

A přestože nejkrásnější vlastností / *Šestáho Nebe* / je, že... /  
všechno odevšad... / – je dokonale vidět / (obzory s nádhernými... /  
– vinicemi (!) / i tmavěmodrá země / s voňavými... / – kosatci!) /  
já sám tady... / – tím vším obklopený... / – nedokážu si poradit... /  
– se záhadou svojí... / – prapodivné... //

– existence... ///

“...la lumière nous est un doux fardeau un manteau chaud...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, XIV/4/3

2

## SVĚTLO SE NÁM JEVÍ

### JAKO SLADKÁ TÍHA, JAKO TEPLÝ PLÁŠŤ

Světlo se nám jeví / jako sladká tíha / jako teplý plášť: /  
Zvlněným vinicím / několik pahorků vévodí / hustě... //  
– porostlých / *duby šípáky* / a okrášlených skalami... //  
– co koupají se ve slunci / a vzduch je nabit historií... //  
– a starými pověstmi / a nad poli se dosud vznáší... //  
– první zpodobnění... //  
– *Pravěké Ženy* //

Světlo se nám jeví / jako tíha tajemná / jako teplý plášť /  
jako jedna / z mnoha dobrých věcí / zde v *Šestém Nebi!* //  
– Ten vzduch prosvětlený (!) / a také, že znovu mohu být... //  
– se strážnými anděly (!) / (zde v těchto prostorách... //  
– jmenují se *Eta*) / a také to, že spolu s nimi... //  
– mohu obdivovat / krásy... //  
– zdejší *Přírody!* //

Světlo se nám jeví / jako krásná tíha / jako teplý plášť... /  
tak co mi teda... / – ještě schází (?) / k tomu dále jít... (?) //  
...vzduch je přece čistý / a všechny bouře utekly... //  
...tak proč mám pocit / že se mi nedaří... //  
...pokračovat ve své pouti... //  
– k *Dospělosti?!* //

Přešlo jaro / a já jsem stále ještě chodil / mezi *duby šípáky* /  
I létu odzvonilo / a já ne a ne... / – nabažit se samoty /  
A podzim zastihnul mne... / – v rozhovoru s anděly /  
A vzduch byl... / – průzračný / A vzduch byl... //  
– křišťálový / A s příchodem zimy... //  
– zrudly šípky / A časy dozrály... //  
– aby nakonec se věci... //  
– začly dít ///

KDO JSI PRO MNE, ROZHODUJI JÁ

η + θ

“...que ce soit le cœur qui va à sa rencontre d'amour ou le dépit...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, XVII/11/14

### AŽ UŽ JE TO SRDCE JDOUCÍ NA SETKÁNÍ S LÁSKOU, NEBO VZDOR

...ať už je to *srdce* / jdoucí na setkání s *Láskou* / nebo *vzdor*... //

...ať už je to *jedno* / nebo to *druhé* / je těžké rozhodnout se... //

...které z těch *dvou* / pravdu má / a které... / – ne... //

VZDOR: Žiješ si tady / v tichém usebrání / a pranic nepřemýšlíš /  
jak se zabezpečit / Myslíš, že jsi lepší / než všechny ty ženy /  
co o tebe stály? / Chceš se snad povyšovat / nad anděly? /

SRDCE: Nechci se povyšovat / Věci se ale mají... / – jinak: /  
Všechny ty ženy / chtěly mě totiž / jenom... / – vlastnit... /

VZDOR: Kdo jsi, že chceš měnit / základy / na kterých svět stojí! /

SRDCE: Nechci svět měnit / ...pouze... / ...každá z těch žen... /  
znamena by / pro mne teď... / – veliký krok zpátky... /

VZDOR: A ty nevíš / že bez ženy / jako kdybys *nebyl*?! /

SRDCE: Chci radši „nebýt“ / než kvůli ženě / *být* kým *být* nechci /

VZDOR: A jak by tedy / měla vypadat / ta tvá „vysněná“ /  
(a podle mne... / – „nereálná“)... / – „ideální žena“? /

SRDCE: Měla by umět žít / v tichém usebrání / Měla by patřit... /  
– k *Sedmému Nebi* / a přesto chodit / po těchto kopcích /  
...tady... / – o patro níž... / – na pláních Moravy... /

VZDOR: Hm... /

SRDCE: Měla by být... / – stvoření... / – krásné a hluboké /  
které kráčí... / – stejným směrem / Ten *anděl* měl by... /  
– být malířem lidí... / – malířem, který... / dobře vidí /  
co já nosím... / – někde uvnitř... / – v duši... / Ta *Žena*... /

VZDOR: Teda!... /

SRDCE: ...ta *Žena* / *Žena-anděl* / měla by být / jinými slovy... //  
– *Královnou Moravských Vinic*! //

VZDOR: Tak tedy „můj milý“, „zlatý“ (!) / „ze srdce“ ti přeji... //  
– při hledání / „takovéto“ *Ženy* / vskutku... //  
– „hodně štěstí“!!! //

...ať už je to *srdce* / jdoucí na setkání s *Láskou* / nebo *vzdor*... //

...ať už je to *jedno* / nebo to *druhé* / uvidíme... / které z těch *dvou*... //

...vzdálí se / a které naopak / zůstane... / – ve mně... ///

“...et l'arbre suce la résine aux gamelles des cœurs torrides...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, IV/2/4

4

## A STROM SAJE PRYSKYŘICI

### V POLNÍCH MISKÁCH PARNÝCH SRDCÍ

A strom saje pryskyřici / v polních miskách / parných *srdcí* /  
Strom, co ho *anděl-Žena* / *Jana Rosie Theta* / znova a znova /  
přicházela namalovat / na svých toulkách / po své vlastní /  
minulosti / na kopcích, na kterých / já sám jsem také hledal /  
mnohé odpovědi / obklopen svými... //

– strážnými... / – anděly *Eta*... //

– v tichém usebrání //

*Jana Rosie Theta* / bydlela sice v *Sedmém Nebi* / Kdysi ale... /  
kus života v *Šestém*... / – zapomněla prožít / a od té doby... /  
vracela se / štětcem stromy zdravit / a když jsem procházel... /  
– těsně kolem ní / namalovala mne... //

– i s kořeny //

S úžasem hledím / kdo tak dobře vidí / co mám v duši /  
a poznávám... / – stvoření... / – krásné a přehluboké /  
které kráčí / stejným směrem... / – mezi stromy //

A *vzdor* / vzdorovitě... //

– mlčí... / a *srdce*... //

– zpívá píseň... //

– o *Životě!* //

A andělé *Eta* radují se s námi... /

A rostou k nebi větve... /

A víčka se chvějí... /

A kosové pějí... /

A oblaka letí... /

A cesta je... //

– plná listí... //

– jen jen... //

– po ní vykročit! ///



“...les lignes de tes mains calleuses qu'à ta naissance  
un ange traça...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, XVII/11/14

5

## ČÁRY TVÝCH MOZOLNATÝCH RUKOU, KTERÉ PŘI TVÉM NAROZENÍ KRESLIL ANDĚL

Čáry Tvých mozolnatých rukou / které při Tvém narození... /  
– kreslil anděl / křičely prostřednictvím... / – *nočních vidění* /  
Ach, jak je dobře... / že (ani když sníme... / – velekrásný sen) /  
nevzdává se duše... / své klopotné cesty / která míří... //  
– k *Sedmému Nebi* //

≈≈≈≈

≈SEN≈ 7

≈≈≈≈≈

V tom snu *Hlas* na mne křičel... / ať se... / – vzpamatuji! /  
V tom snu *Hlas* na mne volal... / – ať se probudím!! /  
V tom snu *Hlas* mne zapřísahal... / – ať si uvědomím... //  
že mám pokračovat... / – v pouti!!! //

V tom snu *Hlas* se mne ptal... / jestli vím... / – že všechny ženy... /  
darovaly mi v boji... / – svoji energii / a ta energie... / mi teď... /  
– velmi schází! / V tom snu *Hlas* mi radil... / – ať si ujasním... /  
– za co všechno / mám jim být... / – vděčný!! / V tom snu *Hlas*... /  
– mne nabádal... / – že ale nyní přišel čas... / – žít Život jinak... /  
– to, abych začal / v *Sobě Sám*... / – uvnitř... / – *Sílu* hledat!!! //

≈≈≈≈

≈≈≈≈≈

≈≈≈≈≈

Mozolnatými dlaněmi / zapisuji sen... / – do svého diáře /  
Budu si ho číst... / – každický den... / Budu si ho číst... /  
– co nejčastěji (!) / to abych nezapomněl / že jsem to *Já Sám*... /  
– kdo si rozhoduji / kým pro mne jsi... / – Ty... / kým pro mne je... /  
– mých ex... / – pět žen... / a kým nyní anděl... / – *Jana Rosie*... /  
– a koho mám vidět... / – v *Sobě Samotném*! ///

KDO JSI PRO MNE, ROZHODUJI JÁ

η + θ

“...les adhérences des cortèges d'ouragans à l'irréalité des molécules...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, XI/2/11

6

## SEMKNUTÍ DRUŽIN URAGÁNŮ S NESKUTEČNOSTÍ MOLEKUL

Semknutí družin uragánů / s neskutečností molekul /  
bylo silně cítit / mezi zdmi... / – na *Dívčích hradech* /  
na prostranstvích / ozářených našimi... / – žhavými aurami... //  
– to, když... / (oba v plamenech)... / – pulzovali jsme... //  
– jako jedno jediné... / – *Divotvorné Srdce*... //  
– ponořeni do hluboké... / – přebohaté... //  
– *Královské*... //  
– *Modré* //

A ďáblové propadali panice / a nelíbil se jim... / – náš *Oheň*... //  
– a nelíbilo se jim... / – osvětlené *Nebe* / a přemýšleli... //  
– jak nám / naše plány... / – překazit / a ďáblové... //  
– telefonovali / na všechny strany / a všude... //  
– o nás lhali / že prý máme / špatné... //  
– úmysly / a že prý chceme... //  
– *Dívčí hrady* / celé... //  
– podpálit! //

A zespoda od Milovic / přicházejí hasiči... //  
– tvorové upřímní / kteří chtějí zažehnat... //  
– domnělé nebezpečí / Přicházejí, aby / brzy... //  
– pochopili / že tady... / – žádný požár není... (!) //  
– kromě toho jediného / v našem... //  
– žhoucím... //  
– náručí! //

A na tom místě / ti dobří lidé / odhazují helmy a hadice... //  
– mezi tmavěmodré kosatce / a na tom místě / v záři... //  
– planoucích hvězd / a bez prodlení... / nás korunují... //  
– v krajině pod *Dívčími hrady*... / na *Krále* a *Královnu*... //  
– *Moravských Vinic* ///

“...la parole seule suffit pour voir...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, III/4/23

7

## SLOVO STAČÍ K PROZŘENÍ

Slovo stačí k prozření / Slovo plné *Lásky* / Slovo, které... /

– nezabíjí / ale... / – odpouští... / Ach, kolik slov už bylo... /

– v minulosti promarněno / slov, co nikam... //

– nevedou! //

Dnes ale... / – na orloji hvězd... / – čas se naplnil / Slovo touží promluvit /

Slovo, které chce tady... / – s námi být / Slovo schopné... //

– *Uzdravit!* //

*Tyrkysovým Vozem* jedeme / z *tmavěmodré* / do *fialové* /

a zdá se / že *Jana Rosie* / je první anděl / se kterým jsem se... /

– před vstupem... / – do dalšího *Nebe*... //

– nerozešel... //

...a ještě než jsme / projeli průjezdem / do *Sedmého Nebe* /

pohlédli jsme nazpět / na všechny ty / viničné tratě / porostlé... /

– tmavěmodrými... / – kosatci / Mezi tratěmi / hemžilo se to... /

– pohybem / Zahlédli jsem v nich / anděla s lupou v ruce... /

– a další postavy / o kterých jsem / v těchto básních / zaníceně... /

– vyprávěl: / Anděla... / – s brýlemi profesorky / a za ním... /

– anděla s pery... / potřísněnými... / – zlatým inkoustem... /

– a jiného / jehož ruce / divoce hořely / v západu slunce... /

– a další a další... / Byly jich / desítky... / a všechny jsme je... /

– znali! / A tady v blátě / otištěny... / to budou asi / stopy mé... /

– matky... / a támhle o kus dále / ty mnohem větší / určitě patří... /

– mému otci! / A nad tím vším / (nejkrásnější věc!) / v podobě... /

– zlaté duhy / armáda malých / broučků... / – s lucerničkami... /

– teď si letí... / – s uzdravenými křídly... / – kamsi... //

– za obzory! //

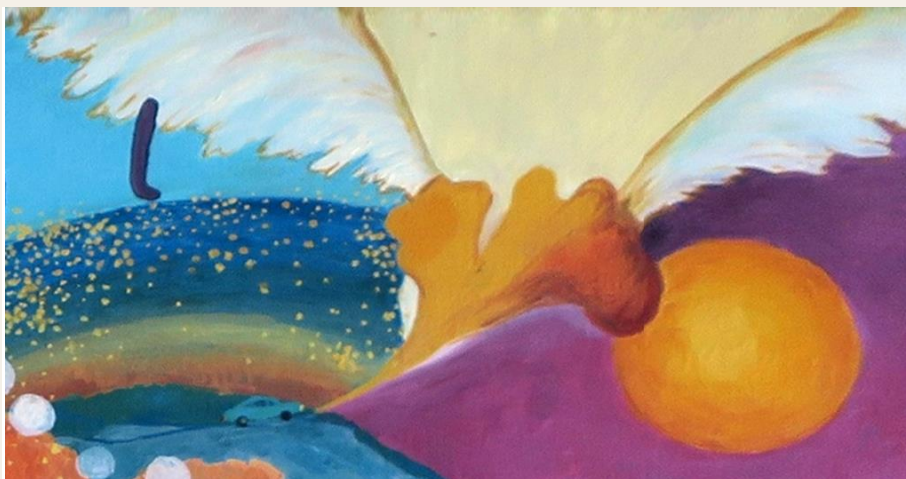
A v oné chvíli / konečně jsme pochopili... //

– že v *Sedmém Nebi*... //

– nebudeme sami! ///

KDO JSI PRO MNE, ROZHODUJI JÁ

η + θ



L

## DOVOLIT VĚCEM, AŽ JDOU, KAM CHTĚJÍ

DĚJ MINULÝCH ČÁSTÍ  
A PÁR SLOV K TÉ, KTERÁ NÁSLEDUJE:

*Na začátku této sbírky Poutníka nešťastný pád v dětství připraví o levé oko. Po konfliktu s matkou odchází z domova a dostává se do mytického světa Sedmi Nebí. Tam se postupně setkává s anděly, kteří ovlivní jeho život. V Šestém Nebi Poutník navazuje vztah s andělem Janou Rosií Theta, kterému jsou vzdálené jakékoliv úskoky. Po korunovaci na Krále a Královnu Moravských Vinic pod Dívčími Hradu se dvojice ocitá u Brány do Sedmého Nebe... Co vše se odehrálo v Sedmém Nebi, nezbyvá než si domyslet, neboť se z něj dochovala jen jedna jediná následující báseň, která v tuto chvíli zakončuje celé dílo. Po osudech Poutníka a Jany Rosie Theta ale intenzivně pátráme, a pokud něco zjistíme, informace připojíme...*

“...avec un œil un seul tourné à l'intérieur...”

T. Tzara, L'Homme approximatif, V/3/13

## S JEDNÍM OKEM, JEDNÍM JEDINÝM, OBRÁCENÝM DOVNITŘ

S jedním okem / jedním jediným... / – obráceným dovnitř /  
smím teď jít / novými prostory... / – nad *Sedmi Nebi* /  
neboť anděl *Iota* / s bílými křídly / v noci mě... //

– navštívil //

To anděl *Iota* / oko mi přináší / to jedno oko... /  
jedno jediné... / – obrácené dovnitř / to oko zraněné /  
z první básně... / – této sbírky / z první básně... //

– mého putování //

Kdo je ten anděl? / Vždyť mám pocit /  
že jsem tady / s ním byl... //

– vždycky! //

S jedním okem / jedním jediným... / – obráceným dovnitř /  
smím teď hledět... / – kdeže to jsem / Pominuly fanfáry /  
tytam jsou vrcholy / tytam jsou propady / už nejsou zapotřebí /  
žádné představy / žádná náboženství / žádné světonázory /  
Dnes totiž... / – ve vlastním srdci... / – ustlal jsem si... /  
Dnes konečně / začal jsem chápat... / – že ten anděl *Iota*... /  
– není nikdo jiný... / – nežli... //

– *Já Sám*..... //

Ten anděl *Iota* / je zároveň... / „On“ i „Já“ / a také „My“ (!) /  
...toto všechno... dohromady... / Jako „Iota–My“ /  
(v tom zářivém odpoledni) / dláždíme spolu novou... / – cestu k otci /  
Jako „Iota–Já“ ... / – po ní znovu běžím / A jako „Iota–On“ ... /  
– hlídá (*hlídám?*) / klopýtnutí... / – abychom snad znovu neskončili... /  
– mezi střepy / Byla to dlouhá Cesta (!) / ale ta se nyní... /  
– rozplynula... / – v otevřených polích... //

– tam, kde vítr zpívá tóny... //

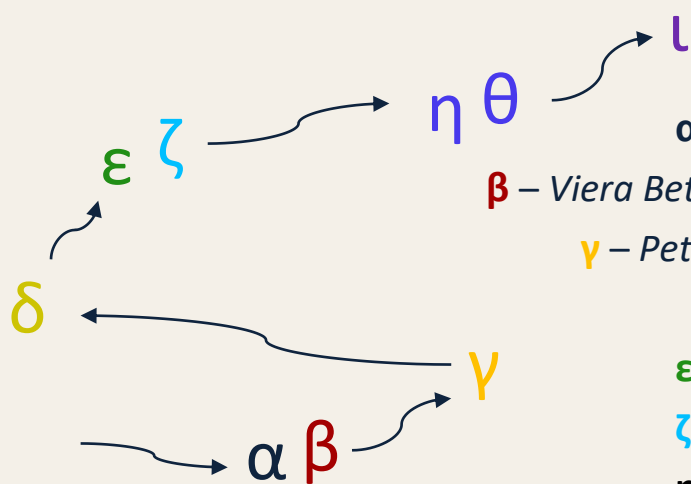
– *Ódy na radosti*..... //

III/2020, Jan Iota Škrdlík





## MAPA POUTNÍKOVY CESTY



- $\alpha$  – dvě červené lucerny andělů *Alpha*
- $\beta$  – *Viera Beta* jako strom s obtaženým rudým šátkem
- $\gamma$  – *Petrana Gamma* jako kočka se dvěma hlavami
- $\delta$  – ležící postava *Sarry Delta*
- $\epsilon$  – *Liudi Mila Epsilon* jako zamrzlá květina
- $\zeta$  – *Witoslawa Zeta* metající blesky
- $\eta$  – sedm bílých světel andělů *Eta*
- $\theta$  – *Jana Rosie Theta* v podobě *Věstonické venuše*
- $\iota$  – anděl *Iota* s rozepjatými bílými křídly

(Ilustrace: Jana Rosie Dvořáková, *Láska v 7 nebích*, olej, 80x60)

## JAN ŠKRDLÍK – DOSLOV K *VARIACÍM NA TZARU*

Vlivy, které se promítly do mých *Variací na Tzaru*, ke mně postupně přicházely ještě dávno před vznikem tohoto díla v průběhu předcházejících téměř třiceti let. Alespoň o některých z nich bych se zde rád trochu zmínil...

### ***Přibližný člověk a Variace na Tzaru***

V čem spočívá podobnost mezi Tzarovým *Přibližným člověkem* a mými *Variacemi na Tzaru*? A v čem jsou obě díla naopak rozdílná? Tato otázka je logická, když vezmeme v úvahu, že každá z 51 básní *Variací* začíná citací některého z veršů Tzarovy sbírky. Vezměme tedy podobnosti a rozdílnosti popořádku: Co se týče formy, tak je dobré zmínit, že po určitém váhání se Tzara v *Přibližném člověku* již plně přihlásil k *surrealismu*. Zde se obě díla budou nutně prolínat, neboť *nový suprarealismus*, tedy styl, ve kterém jsou napsány *Variace*, ze dvou třetin v podstatě také vychází ze *surrealismu* (oba styly se prolínají ve vyjádření roviny *materiální* a *psychologické*). Avšak to, co charakterizovalo podobnost (tedy podobnost mezi *surrealismem* a *novým suprarealismem*), bude také paradoxně základem pro to, co je mezi oběma styly i díly rozdílné (tedy tím, co oba styly zase naopak odlišuje). Hlubinně psychologická technika tvoření, kterou cítíme z *Přibližného člověka*, je daná technikou automatického psaní, snových výjevů a záplavou zdánlivě nesouvisejících a absurdně vyznívajících šokujících propojení obrazů (ty ale ve skutečnosti kdesi v hloubce svoji hlubokou logiku mají). Na jedné straně nás ohromí a vtáhne do Tzarova světa, na straně druhé ale vyžaduje čtenáře opravdu velmi vyspělého, aby byl schopen v této pestré lavině udržet pozornost delší dobu. Už ze své podstaty zabírá totiž snová (psychologická) část celou jednu polovinu (ne-li více) z každého *surrealistického* díla. Je to dáno tím, že tento způsob vidění reality probíhá ve dvou rovinách: *materiální* a *psychologické*. (Vzhledem k velikému vlivu Freuda a Junga v době největšího rozkvětu stylu bývá ona psychologická složka většinou zastoupená snovými obrazy.) Naproti tomu v díle *novosuprrealistickém* už tato „snová“ část logicky nepřevažuje, neboť roviny vyjádření jsou tři: *materiální*, *psychologická* a *duchovní*, takže snová složka se zde už ocitá v menšině. Proto *novosuprrealistické* sdělení působí střídmeji, civilněji a pro prostého čtenáře jakoby „uchopitelněji“, a je vhodnější pro epické vyprávění, kterým *Variace* rozhodně jsou. Na závěr svého srovnání bych ale chtěl zdůraznit jednu zásadní podobnost. Obě díla se zabývají otázkou cesty k *opravdovému lidství* a hledáním naší *skutečné identity*. V tomto cítím, že na Tzarův odkaz navazují. Autor *Přibližného člověka* zemřel deset měsíců před mým narozením, za svého



života měl silný vztah k Československu a já mám pocit, jako by zde zanechal jakousi energii, kterou jsem do sebe nasál i já a navázal na ni...

## **Krize mužské (ale také ženské) role**

Přelom druhého a třetího tisíciletí se nese ve znamení krize mužské role. Tak zní alespoň obecný názor. Podle mého mínění je tento pohled ale poněkud zúžený. Ve skutečnosti totiž probíhá krize *obou* rolí, tedy i té ženské; obě sféry – ženská a mužská – jsou natolik provázané, že je nelze úplně izolovat, jsou to jakési „spojené nádoby“. A právě hledání vlastní sexuální identity, které začíná v raném věku před pubertou a pokračuje během ní a po ní, je jedním z témat, které citlivý čtenář může rozeznat ve *Variacích na Tzaru*. Hned úvod tohoto autobiografického básnického románu přináší scénu, kdy protagonista, Poutník (tedy já jako autor), ve věku jednoho roku běží k otci, ale nedoběhne k němu, protože upadne a způsobí si úraz. To může být vnímáno jako jakási pouhá „nešťastná náhoda“. Celkový styl vyprávění ale naznačuje, že význam celé události bude mít spíše hluboce symbolický význam. Vzory, a to zejména ty v rodině (a rodičovské v první řadě), jsou pro formování identity klíčové. To, že *Poutník* k otci nedoběhne a po cestě ho zastaví úraz, získává v tomto světle pachutí fatálního kolapsu nejen z hlediska vztahu jako takového, ale i z hlediska nalezení vlastní sexuality. Ta se z vnějšího, fyzického pohledu může jevit jako neporušená: Hlavní postava navazuje vztahy s opačným pohlavím, které jako by nevybočovaly z běžného socio-kulturního rámce doby. *Novosuprarealistická* optika, ve které se dílo nese, ale trvá na tom, že z hlediska psychologického a duchovního tady něco v pořádku není. Skutečná událost (z mého života), tragická, ale v něčem jakoby „normální“, potřebuje právě tuto optiku, aby se odhalily důležité skryté informace. Ve skutečnosti nejde o „nešťastnou náhodu“, ale o logický důsledek. V pozadí stojí krize jak mužské, tak i ženské role. Otec, k němuž dítě běží, nedokáže zorganizovat věci tak, aby dítě uchránil před úrazem. A matka? Není přítomna, je totiž pohlcena hledáním vlastního sebenaplnění – v tomto konkrétním případě na scéně zůstává pouze (bezradný) otec. Celý ten úraz tedy nebyla náhoda, ale jasný důsledek typických problémů doby, do které se protagonista románu narodil... Věta „A od té doby vím / že k otci je třeba jít... // – jinudy“ by se tedy mohla volně přeložit jako: „Pochopil jsem, že cesta pro uchopení mé mužské role je zablokovaná a bude třeba najít jinou, za daných okolností realizovatelnou“.

Jaká ale byla ta původní (nyní zablokovaná) cesta a kde nalézt její novou (realizovatelnou) podobu? Původní *modus operandi* se jmenoval „napodobování vzorů“. Rozvinutá společnost ale přináší nové výzvy a staré

vzory už mnohdy nejsou funkční. Objevení nové cesty, nového fungujícího způsobu vyžaduje vpravdě revolučního ducha, ale také... upřímné a často bolestné hledání. Román vyjadřuje myšlenku, že odpovědi na (nejen) výše položené otázky se nacházejí v hlubině každého člověka v bodě nazývaném *Bytostné Já*. K němu je ale zapotřebí dojít! V případě *Poutníka* vede *Cesta* napříč *Sedmi Nebí*. Každé z nich poskytuje šanci pro empirické uchopení (a pochopení) jednoho každého důležitého střípku veliké mozaiky. Ta veliká mozaika nese jméno Život...

## **Myšlenka *Sedmi Nebí***

Myšlenka putování po *Sedmi Nebích* mě poprvé napadla v létě 1993. Tehdy jsem jel se svým, ještě ani ne ročním, Filipem večer po úzké silničce tajemným lužním lesem v okolí Lednice k *Janovu hradu* a před sebou v mlze jsem uviděl zadní červená světla jiného vozu. V mé fantazii vyvstal následující obraz:

Auto přede mnou se proměnilo v anděla letícího nízko nad zemí, který v obou rukou nesl po jedné červené lucerně. Byl to *Průvodce*, který pomáhal *Poutníkům* překročit úzkou hranici do jiných světů. Následoval další obraz, obraz sedmi pater vesmírných dimenzí, známých pod jménem *Sedm Nebí*. Právě do nich měl anděl v mé fantazii za úkol *Poutníky* přivádět.

Pokoušel jsem se této pro mne přitažlivé umělecké fikci vtisknout konkrétní literární podobu, ale naštěstí jsem svůj tvůrčí záměr tenkrát zavčasu odložil „do šuplíku“. K realizaci takového díla jsem totiž potřeboval ještě dlouhý čas uměleckého i lidského zrání...

## ***Don Quijote a Sto roků samoty***

Přibližně ve stejné době jsem se ponořil do četby Cervantesova *Dona Quijota*. Přivezl jsem si ze Španělska vynikající edici s dobrým průvodním slovem a má znalost jazyka mi dovolovala číst text v originále. Inspirovalo mne zejména mistrovské prolínání tvrdé reality se snovým světem protagonistových představ. Propadl jsem četbě této dvanáctisetstránkové knihy natolik, že jsem ji přečetl snad dvacetkrát. Publikace se mi nakonec rozpadla na menší fragmenty, které jsem s sebou vozil na svá koncertní turné po celém světě.

O deset let později se dostal do mého zorného pole další španělsky psaný román, *Sto roků samoty* Gabriela Garcíe Márqueze. Objevil jsem ho ve vícejazyčné přihrádce jednoho knihkupectví v Brně a po přečtení náhodně otevřené stránky už jsem se od něho neodtrhl. Tento román ve stylu *magického realismu* mi ujasnil jednu důležitou věc: Hledět „za“ realitu nemusí

nutně znamenat totéž jako „popírat“ onu realitu. Ba právě naopak! Může ji to zvýraznit a podtrhnout...

## **Španělští *realisté* a *surrealisté***

V roce 2008, v touze rozšířit si obzory, jsem začal studovat na *Masarykově univerzitě* obor *španělský jazyk a literatura*. Tisíce přečtených stran klasiků *realismu* jako Benito Pérez Galdós, Emilia Pardo Bazán nebo Leopoldo Alas Clarín mne zanechaly v tichém úžase nad jejich schopností pojednat prožívanou skutečnost do hloubky. Byla to doba, kdy se začaly v důsledku internetu negativně projevovat první důsledky přehlcenosti informacemi (a dezinformacemi). Byla to doba, kdy bylo čím dál jasnější, že virtuální svět sám o sobě člověka nespasí a že o dopadu na lidský život nerozhoduje ani tak množství přijatých dat, jako jejich kvalita. O něco později jsem se pročetl až k *surrealistům*. Možnost zahrnovat do svého vidění rovněž oblast lidské *psyché* mne fascinovala. Lorcova básnická sbírka *Romancero gitano* na mne zapůsobila jako blesk z čistého nebe. Po jejím přečtení jsem se rozhodl, že už nikdy nechci psát básně tak jako dřív. Pocítil jsem až jakousi bytostnou povinnost vůči sobě samotnému nalézt vlastní osobitý umělecký jazyk, který by lépe zobrazoval mé vnímání světa...

## **Má exkomunikace z *Církve Bratrské***

V roce 2010 se odehrála událost, která měla velký vliv na mé vidění světa a tím i na mou tvorbu. V tom roce jsem byl vyobcován z jedné protestantské denominace zvané *Církev Bratrská* v souvislosti s mým rozvodem. Nutnost čelit zákulisním manipulacím, dezinformacím a skupinovému pokrytectví v oné (pro mne tak těžké) době ve mně vyvolala potřebu ptát se, co všechno se skrývá za tím, co mylně pokládáme za neoddiskutovatelnou realitu. Vnímáme ji tak proto, že taková doopravdy je? Anebo proto, že nevidíme všechny souvislosti a neznáme všechna fakta? V oné době jsem přijal sám pro sebe následující pravidlo pro zkoumání autenticity věcí: Žádná „pravda“ není skutečnou Pravdou, pokud zároveň nepřichází ruku v ruce s Láskou.

Členové *Církve bratrské* jsou ve *Variacích* zobrazeni jako andělé *Alpha*. Jejich úloha je zpočátku kladná, ale oni sami nejsou bohužel schopni čelit aktivně manipulaci, takže postupně končí jako pasivní přitakávači zla...

## ***Sanz Briz* a úsměv v hlubinách času**

Básnický jazyk, který jsem hledal od doby svého setkání s tvorbou Federica Garcíe Lorcya, jsem v plnosti našel až někdy v roce 2013 při komponování

básně *Sanz Briz a úsměv v hlubinách času*. Rozsáhlý poem o španělském velvyslanci Ángelu Sanz Brizovi, který v roce 1944 v Budapešti našel sám sebe poté, co se rozhodl zachránit více než 5000 Židů, pro mne znamenal něco víc než jakési dobové svědectví. Stal se pro mne způsobem, jak nově nahlížet na realitu, a to hned ze tří úhlů: *materiálního, psychologického a duchovního*, čímž už vlastně předznamenal vznik budoucího stylu *nového suprealismu*.

Možnost uvádět báseň na desítkách koncertů v rámci maďarské klasické hudby, možnost podílet se na překladech do španělštiny a do angličtiny a dva melodramy s použitím textu básně, které napsali nezávisle na sobě dva skladatelé z USA a z Mexika, byly pro mne důležité. Mohl jsem se tak dlouhodobě a nenásilně sžívat s novým literárním stylem, který jsem sám vytvořil, a to dokonce ve třech jazycích...

### ***Manifest nového suprealismu***

Necelý rok po napsání básně *Sanz Briz* jsem inicioval prohlášení nového uměleckého stylu zvaného *nový suprealismus*. Ten se snažil (jak už bylo řečeno dříve) postihnout realitu ze tří úhlů: *materiálního, psychologického a duchovního*. V brněnské revue *KAM* vyšel *Manifest nového suprealismu*, pod který se podepsali lidé mně názorově blízcí. K *Manifestu* se mimo jiné přihlásil i sochař Jiří Netík. S ním a s malířem Antonínem Střížem jsme v tomto novém stylu také začali produkovat improvizovanou hudbu...

### **Jak jsem se seznámil s *Přibližným člověkem* Tristana Tzary**

V roce 2015 jsem přeložil do češtiny hru Alfreda Rodrígueza López-Vázquez *My ruské šlechtičny milujeme ve francouzštině*. O rok později se její první české komorní provedení uskutečnilo v brněnském *Art Klubu*, a právě tam mi Alfredo daroval knihu, kterou přeložil z francouzštiny do španělštiny zase on. Jednalo se o básnickou sbírku *Přibližný člověk* Tristana Tzary. Toto autorovo stěžejní dílo, které nikdy do češtiny přeloženo nebylo, mne zasáhlo natolik, že jsem se rozhodl na některé verše této sbírky napsat variace. V té době ale ještě nevykryštovala myšlenka propojení variací na Tzarovy verše a tématu putování po *Sedmi Nebích*. Nevykryštovala ještě ani budoucí podoba oněch *Nebí*, které se již brzy promění v jakýchsi sedm *čaker* nebo, chcete-li, *sedm vývojových stádií člověka* počínaje spodní (spíše živočišnou) základnou a konče svým nejvyšším patrem, charakterizovaným rozměrem duchovním... Tato myšlenka propojení přišla až s další důležitou osobou v mém životě...

## Jana Rosie Dvořáková

Na konci roku 2018 jsme navázali partnerský i umělecký vztah s Janou Rosíí. Tvůrčí i lidská svoboda, která tento vztah od začátku charakterizovala, obohatila v mnohém mé hledání, jak uchopit a vyjádřit realitu. Při našich společných toulkách životem i při společných uměleckých počinech zrály mnohé nové inspirace. Právě do této doby se datuje finální podoba *Variací na Tzaru*. O mnohých příbězích prožitých společně s Janou Rosíí jste se ostatně mohli dočíst ve sbírce samotné...

### **Jak se projevuje *nový supraréalismus* konkrétně v poezii?**

Na závěr by bylo dobré krátce pojednat o tom, jak se *nový supraréalismus* zobrazuje v útvaru *poetickém*. Je zde samozřejmě určitá obecná rovina, tedy ony tři předpoklady pro to, aby dílo jako takové mohlo být považováno za „novosupraréalistické“. Ty jsou stejné pro kterýkoliv jiný druh umění (hudba, malířství...) a spočívají v tom, že v díle by měla být pojednána realita ze tří úhlů: *materiálního, psychologického a duchovního*. *Poezie* sama o sobě ale přináší v rámci nového stylu některé nové postupy a prvky, kterých si čtenář pravděpodobně v průběhu četby už všimnul. Zde jsou některé z nich:

*Metrika veršů*: Rytmické rozvrstvení textu a celé jeho tektoniky si v novém poetickém útvaru našlo i nový způsob zápisu (a samozřejmě s ním souvisejícího přednesu). Jedná se o takzvané „taktování veršů“. Jednotlivé verše už zde nepředstavují prefabrikované stavební kostky většího útvaru se stejnou strukturou typizovaného rytmu. (Tak jako to známe například ze čtrnáctislabičného *alexandrijského verše* nebo jiných.) V *novosupraréalistickém* poetickém díle se každý verš podobá spíše jednomu z mnoha taktů rozsáhlejší hudební kompozice. Každý takový „takt“ sám o sobě má svůj vnitřní rytmus, který je propojen s rytmem „jiných taktů“ pouze volně s možností proměn a mutací a s přibíráním dalších rozvíjejících se rytmických vlivů. Z hlediska konkrétního psaného zápisu dochází rovněž k propojení vlivů hudebních a literárních. Lomítka oddělující „taktované verše“ odpovídají svislým čarám v notové osnově oddělujícím hudební takty. Dvě lomítka pak logicky odpovídají *dvojčáře* ve stejné notové osnově. Navíc se ještě vyskytuje „trojlomítko“; to zakončuje nějaký veliký celek a odpovídá *dvojčáře* na konci hudební skladby nebo věty. (Ta, jak hudebníci vědí, vypadá jinak než *dvojčára* uvnitř skladby.) Zní to možná složitě, ale ve skutečnosti celý tento zápis v sobě obsahuje prvek jakési jednoduchosti piktografu s celou jeho grafickou názorností, takže ho intuitivně chápe i čtenář, který výše uvedené teoretické znalosti nemá. Ve snaze zbavit zápis zbytečností vypouštím na konci „taktů“



tečku za větou nebo čárku; lomítko je dostatečným oddělovacím znakem. Tento druh textového zápisu jsem poprvé použil v létě 2013 v básni *Co tohleto má ksakru znamenat?* a pochopitelně i v (po ní bezprostředně následujícím) *Sanz Brizovi a úsměvu v hlubinách času*.

*Tirády*: Vzhledem k tomu, že se jednotlivá seskupení „taktovaných veršů“ vyznačují velkou nepravidelností a živelností a že jsou celým svým charakterem velmi vzdálená pravidelným *strofám* známým u klasických básní, nazývám tyto shluky veršů jinak – *tirády*.

*Rozvržení jednotlivých důrazů a akcentů v textu*: *Novosuprarealistický* poetický text se svou dramatičností a se svým podtrženým poselstvím se od začátku jakoby nabízí pro scénické provedení. Scénická deklamace (aby nebyla monotónní) předpokládá, že jednotlivé úseky a jednotlivá slova budou nést rozdílný důraz. Některá budou akcentovaná více, a tedy (logicky) některá méně. Zápis akcentů přímo v textu vychází z poznatku, že v lidské řeči se zdůrazňování realizuje pomocí nepatrného pozdržení té slabiky řečníkem, která to vyžaduje. Zdůrazněnému slovu tedy předchází jakási „dramatická mikropauza“. Té v mém *novosuprarealistickém* textu odpovídá pomlčka.

Příklad: a nahoře... / – ve stříbrných oblacích /

Předcházející „taktovaný verš“ („a nahoře...“) je navíc zakončen třemi tečkami, které rovněž evokují pozdržení, takže výsledný verš („– ve stříbrných oblacích“) přirozeně vyplyne jako zpožděný a tím akcentovaný. Opět ovšem platí, že toto všechno by měl intuitivně vycítit i čtenář, který výše uvedené teoretické znalosti nemá, neboť grafická podoba textu by zde měla zafungovat sama o sobě bez dalšího obšírného vysvětlování...

## **Téma (nejen poraněného) oka**

Tématem oka, napřed „...zraněným ...“ a v závěru „...obráceným dovnitř...“, bych rád zakončil tyto své úvahy o vlivech a souvislostech, které mě vedly při zkomponování mých *Variací na Tzaru*. Tzara ve svém *Přibližném člověku* využíval hojně tématu očí (celkem v 69 verších), a to buď v množném čísle („oči“) nebo v jednotném („oko“). V množném čísle (47 výskytů) je obraz očí spojován spíše s apelem společenským. Dochází zde dokonce k tomu, že verš „...ještě nezavírej oči...“ je použit celkem 5x, což nemá obdobu nikde jinde ve sbírce. Jedná se tedy patrně o jakousi výzvu k „vidění“, tedy k „bedlivému zkoumání věcí“. V jednotném čísle (22 výskytů) má výraz „oko“ ladění spíše intimnější, a to buď ve smyslu „zranění světem“ nebo naopak ve smyslu „sebezpytování“. Krátce před zkompletováním textu *Přibližného člověka* v roce

1930 shlédli Tzara kultovní *surrealistické* kinematografické Buñuelovo dílo *Un chien andalou*. To začíná slavnou scénou proříznutí oka holící břitvou. Jedná se o náhodu, nebo zde existují nějaké další souvislosti mezi oběma díly? Nevím, ale za sebe mohu potvrdit, že jsem se rozhodl použít Tzarovy verše obsahující „oko zraněné“ a „oko dovnitř vidící“ zcela záměrně. Oslovily mě totiž nejenom svojí podobností s mým vlastním osobním příběhem, ale také svou hlubokou symbolikou hledání vztahu člověka k okolnímu světu i k sobě samotnému. Spojilo nás tedy stejné téma. Spojilo nás stejné hledání...

*Jan Škrdlík*



## PŘÍLOHA 1)

### 47x VÝSKYT SLOVA „OČI“ V TZAROVĚ PŘIBLIŽNÉM ČLOVĚKU

Verše uvedené kurzívou patří částem VII. a VIII. vloženým do sbírky *Přibližný člověk* až v roce 1930, tedy po shlédnutí Buñuelova filmu *Un chien andalou*.

ovocné **oči** nás pozorně sledují • levné bydlení **oči**ma vyslanců ohně • **oči**, které omlazují násilí povolných bohů • laskavý muž s otevřenýma **oči**ma, ale hermeticky ovázaný • projít čas a nechat tě překvapit smrtí bez přílišných rozpaků bez **očí** příliš otevřených • vztyčený v eleganci tvých **očí** prodlužuješ chodníky ulic • sotva se usmívající v náhodnosti svalů **očí** a větru • ze tvých **očí** do mých opadáva slunce • pod táním tvých jemných slov padajících z rohu tvých splavných **očí** • a vyskakují před **oči** z jedné věci na druhou napříč celým slovníkem • potemněle zpívá růženec nakrémovaných **očí** • teď nořím tvé **oči** do tmavého pozadí písně ze slámy • *když samota nasycená tajnýma **oči**ma • čerstvá voda se zbavila lesku a všechny její **oči** jsou všechny mrtvé • jejich klus probouzí pole zavřená v **očích** • **oči** z porcelánu utkvělé na ohradách vlastí • s **oči**ma z perel na dně zkumavek • **oči** napříč hlubokými temnými doly prosycující jejich nitro • ale kdyby si nebe sundalo masku z **očí**, aby je vidělo • a pastýř také těch, kteří se milují a vyměňují si své **oči** • ten, kdo vede všechny **oči** zasazené v kupoli pohybujících se akropolí víry • **oči** namočené v opuštěné sklíčenosti • ve větvoví vodopádů se za noci proměňují pavouci **očí** v bolest • tolik sladkých zběsilostí unášelo krajiny k mým **očím** • přeskakuje lysé překážky a chlupaté **oči** viditelných šípů • a jeho pády z místa na místo připravují elektrifikaci **očí** • kreslí olejové **oči** ve své kalužině • tak jako volají o pomoc **oči** doširoka otevřené • v souladu s **oči**ma, které se mnou proti tvrdému světlu, už vidíš • odstranil hvězdy ze svých **očí** • upři své **oči** výše než naplavenina silného sněhu • upři své **oči**, tam kde čelisti cvakají tolíkerou přísnou jasností • nechť tvé **oči** vyhánějí z centra to nejzmatenější a nejvzdálenější ze smyslu • rozbíjí mýty a zuby **oči**ma • který mrak přitahuje směrem ke konfliktu **očí** • a tvé **oči** spotřebují světlo • kovadlina na tobě, jiskry **očí** se lámou, kejklíř • ještě nezavírej hvězdu ve vitríně **očí** • (5x) ještě nezavírej **oči** • **oči** čísel se naplnily časem ve hře umění • pohybující bytostmi, které gramatika **očí** dosud neomezila v prostoru zítřka • kde divoká zvířata a planety se valí propletené **oči**ma opia • ale nyní tvé **oči** ovládají cyklón*

## PŘÍLOHA 2)

### 22x VÝSKYT SLOVA „OKO“ V TZAROVĚ PŘIBLIŽNÉM ČLOVĚKU

Verše uvedené kurzívou patří částem VII. a VIII. vloženým do sbírky *Přibližný člověk* až v roce 1930, tedy po shlédnutí Buñuelova filmu *Un chien andalou*.

Verše uvedené velkými písmeny byly použity ve *Variacích na Tzaru*.

jahoda otáčí své masné **oko** uvnitř polstrovaných rtů • S JEDNÍM **OKEM**, JEDNÍM JEDINÝM, OBRÁCENÝM DOVNITŘ • uvnitř vidí další skryté **oko** • severní ticho, ticho otevřené prostému **oku** jako ústa • a každé slovo bude uhranutím pro **oko** a na každé stránce • a bez slávy se zažehne volný jícen v **oku** vulkánu • *když **oko** už nedokáže zachránit • před očekávajícím **okem** neposlušných • **oko** hroznu, který praskl • **oko** ozdobené víceramennými svícny sestoupí z kuchyňské police • zpívá zasazené v záclonách, zpívá **oko** přeplněné detaily, zpívá • zpívá **oko** přeplněné mimózou na okně, zpívá, zpívá • natolik, nakolik rozvířoval pomalá jara v laskavém **oku** ústí řeky • svatba nebeské klenby, sad svěžím **okem** • ZRANĚNÉ **OKO** SKALNÍCH ÚTESŮ HOŘCE S TEBOU SOUCÍTÍ • tvé **oko**, poté co prošlo všemi dírami, zemdlenosti hodin • boží vrchol, na který žádné **oko** nemohlo vyšplhat • skleněné **oko**, svět plave ve sklenici vesmíru • je zapotřebí hledět **okem** větším než město • **oko** vždy připravené na návrat věcí • je vynalezen a je ztracen v **oku** mláděte kance • pomoc jako kocovina, která přelétá nad **okem** bez života*



**Veškeré info na:**  
**[www.cello.cz](http://www.cello.cz)**



KNIHOVNA NOVÉHO SUPRAREALISMU

## TIRÁŽ:

**Jan Škrdlík, *Variace na Tzaru* (román ve verších), III/2020**

**Poznámka k české a španělské verzi knihy:** Dílo *Variace na Tzaru* vytvořil Jan Škrdlík souběžně v českém (III/2020) a ve španělském jazyce (VI/2020); obě verze se obsahově záměrně lehce odlišují. •

**Ilustrace:** Jana Rosie Dvořáková, obraz *Láska v sedmi nebích* a jeho jednotlivé části •

**Fotografie nahoře:** Jan Škrdlík, Ronda, Španělsko (Jana Rosie Dvořáková 31.12.2018) •

**Překlad Tzarových veršů:** Při překladu Tzarových veršů vycházel Jan Škrdlík částečně ze španělské publikace Alfreda Rodrígueza (Tristan Tzara; Alfredo Rodríguez López-Vázquez, *Hombre aproximado*, CÁTEDRA, ISBN 10: 8437632218) a částečně z originálního francouzského textu (Tristan Tzara, *L'homme approximatif*, ART MODERNE, ISBN 13: 9782351251362). •

**Korektury českého textu:** Jana Rosie Dvořáková • **Grafické řešení a autorské ruční zpracování této publikace:** Jan Škrdlík

---

Text Copyright © 2020 by Jan Škrdlík, [www.cello.cz](http://www.cello.cz)

Illustration Copyright © 2020 by Jana Rosie Dvořáková, [www.janarosie.cz](http://www.janarosie.cz)

Editor Copyright © 2020 by Mgr. Jan Škrdlík – Hudební kovárna, [www.hudebnikovarna.cz](http://www.hudebnikovarna.cz)

ISBN 978-80-907914-1-1

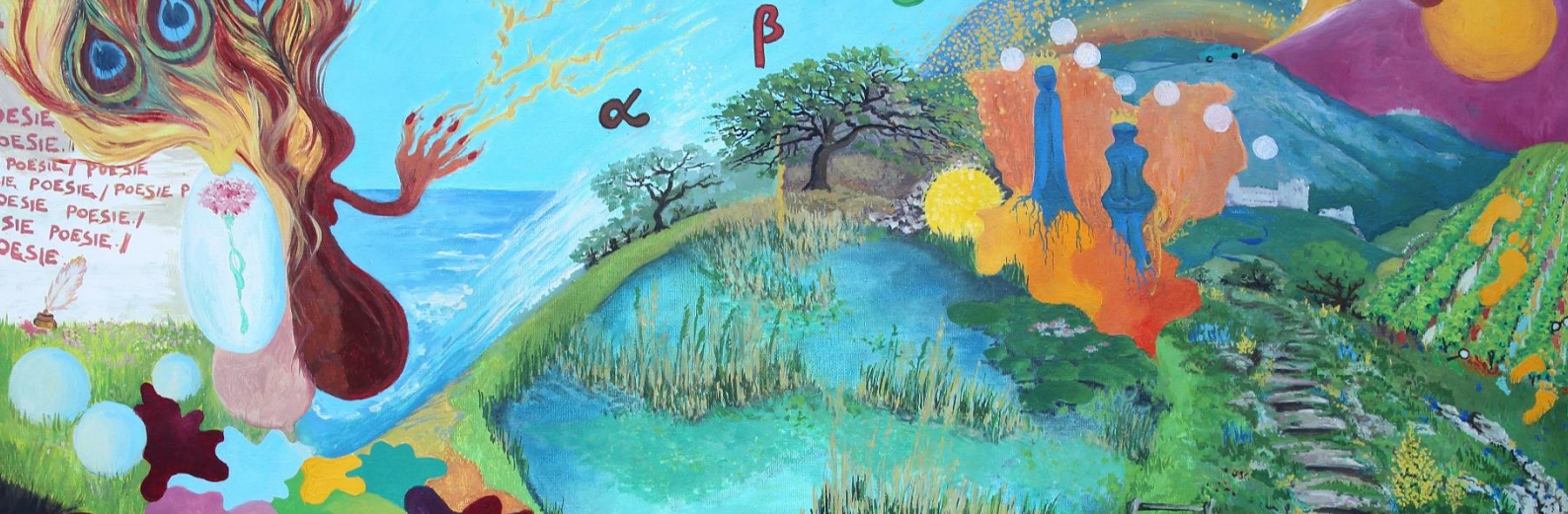
Vychází také jako:

ISBN 978-80-907914-0-4 (české vydání, brožováno)

ISBN 978-80-907914-2-8 (španělské vydání, online ; pdf)

ISBN 978-80-907914-3-5 (česko-španělské vydání, online ; pdf)





BĚHEM PUTOVÁNÍ Z PLANETY ZEMĚ AŽ K „SEDMÉMU NEBI“ SE AUTOR ZNOVU SETKÁVÁ S PĚTI ŽENAMI, KTERÉ NEJVÝRAZNĚJI OVLIVNILY JEHO MINULÝ ŽIVOT A POTÉ I SE SVOU SOUČASNOU PARTNERKOU JANOU ROSIÍ. AUTOR ALE POTŘEBUJE PRONIKNOUT AŽ K PROSTORU JEŠTĚ VYŠŠÍMU, ABY SE NAKONEC MOHL SPOJIT SE SVÝM BYTOSTNÝM JÁ...

JAN ŠKRDLÍK  
VARIACE  
NA TZARU

